

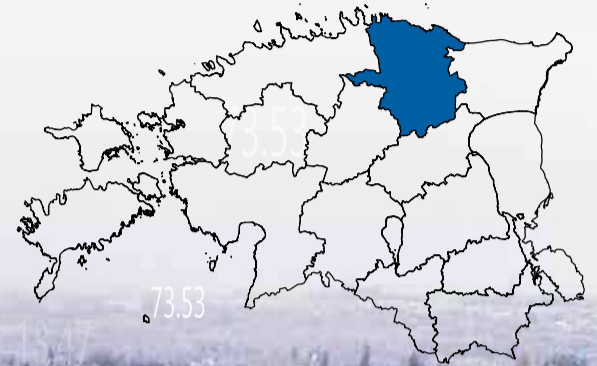
AASTA

ETTEVÕTLUS

2023

VIRUMAA

FOTOD: AIN LIVA, MONTAŽ

Ettevõtluse alustamise toetus

- Toetuse suurus on kuni 6000 eurot.
- Lisaks hüvitab töötukassa ettevõtja tegevusvaldkonnaga seotud koolituskulud ning individuaalse mentorluse kulud.
- Kümne aastaga on töötukassa toel loodud ligi 5000 ettevõtet.

Hakka iseendale tööandjaks!

www.tootukassa.ee

KESKENDUME TULEVIKULE, KA ETTEVÕTLUSES

EVA SAMOLBERG-PALMI

Virumaa Teataja peatoimetaja

Virumaa Teataja koos Lääne-Viru Omavalitsuste Liiduga jagab juba kuuendat korda maakondlikke ettevõtlus-auhindu. Igal aastal oleme konkursile valinud ka fookusteema, sel aastal keskendume ettevõtlusele ja haridusele.

Ettevõtlusõppest võib rääkida üldhariduskoolide või kõrgkoolide vaates palju, sest pakutav haridus kujundab praegused noored, nemad aga kujundavad meie tulevikku. Seda, et tänapäeva noor ootab töödajalt midagi märksa erine-

vat, kui ootasid inimesed põlvkond tagasi, ei ole meile uudis. Hinnatud on paindlik tööaeg, kaugtöövõimalused, pere- ja tööelu ühildamine ning pidev areng. Kui tööturule tulev inimene ei leia tingimustele vastavat tööandjat meilt, seab ta sammud välisriiki, sest ka see on praegu aastatetagusega võrreldes märksa lihtsam.

Nii võib öelda, et kui hariduses peaksime suunama noori tegelema ettevõtlusega ning süstima neile ettevõtluspisikut, peaksime harima ka tööandjaid, et nad oleksid kursis töötajate soovidega ja oskaksid vastavalt sellele tekitada võimalusi. Koroonaaeg näitas, et tööandjad suudavad olla üllatavalt paindlikud, kuid igaks muudatuseks ei peaks me sattuma kriisi.

Seda muret, kuidas meelitada noori peresid elama mingisse kindlasse piirkonda, näiteks Lääne-Virumaale, ei pruugi

meil mõne aja pärast juba olla. Miks? Ei, mitte sellepärast, et mure end ise lahendaks ja noored siia massiliselt kolima hakkaksid. Pigem peaksime mõtlema sellele, kuidas ahvatleda piirkonda tulema tööandjaid ja muuta soodsamaks ettevõtluskeskkonda.

Nii võiks ühel hetkel olla tavaline see, et inimene, kes elab Paides, töötab kaugtöövõimaluse abil hoopis Rakveres. See iseenesest on aga juba eeldus, et ta võtaks tulevikus ette füüsilise kolimise Lääne-Virumaale.

Maailm on pidevas muutumises. Kuskil sügaval alateadvuses on paljudel endiselt teadmine, et koolis käiakse selleks, et saada hea haridus, haridust on vaja selleks, et asuda ametisse, kuhu jääda püsima aastateks. Tänapäeval ei ole karjäärimuutused enam midagi iseäralikku. Võti on teadmistes, julguses ja piisavalt toetavas keskkonnas.

AASTA

ETTEVÕTLUS

2023

TEGELIK VÄÄRTUS EI TEKI MITTE BITTIDE JA BAITIDE, VAID REAALTOOTMISE BAASIL

EINAR VALLBAUM

Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu juhataja esimees

Ehkki elu ja majandus on liikunud üha enam internetipõhiseks, on viimased paar aastat tõestanud, et ilma tootmise ja reaalmajanduseta kukuks kogu süsteem kokku. Krüptoplatvormid, iduettevõtted ja ettevõtete hinnatav väärtus on kui erapanga reservkapital elektroonilise voona, mille puhul kehtib eeldus, et kõik korraga oma raha välja ei võta. Kui aga võtavad, ei ole pangal enam reaalvahendeid väljastada ning süsteem kukub kokku.

Sama efekt iseloomustab ka meie majandust, kus on viimase paari aasta jooksul ilmselgelt näha, kuidas tootmis-tegevuse ärakukkumine kukutab börsid, pankrotistab idufirmad ning langetab krüptomaailma väärtust. See kõik tões-

tab, et kogu majandus baseerub siiski niinimetatud vanal majandusel ja traditsioonilistel sektoritel.

Kõrged elektrihinnad löid segamini kogu senise toimimise ja ellu jäid need, kel oli võimalus odavamalt energiat kasutada või puhver raskete aegade üleelamiseks. Juba see aeg näitas, kui oluline on tegelik tootmine meie majandusele.

On selge, et paljuski sõltub meie majanduse käekäik maailma majanduskonjunktuurist ja meie turud peamistest eksporditurgudest, kuid veelgi enam sellest, millised on meie ettevõtjate võimalused ja konkurentsipositsioon.

Kümne aasta eest sai Eesti pidada end innovaatiliseks ja hea ettevõtluskliimaga riigiks, välisinvestorid ja suured korporatsioonid tundsid huvi tootmise Eestisse toomise vastu, see omakorda turgutanuks töökohtade loomise kaudu meie inimeste hoiivet ja majandust. Reklamisisime uhkusega, et meil on parim ettevõtluskliima, vähe bürokraatiat ning

ettevõtlust soosiv maksusüsteem. Praegu oleme olukorras, kus meie ettevõtjad otsivad võimalusi minna oma tegevusega Eestist välja, registreerida ettevõtted mujale ning siduda end riikidega, kus on vähem koormavad maksud, rohkem ettevõtluseeliseid, odavam tööjõud ja madalamad tööjõumaksud ning paremad konkurentsitingimused.

Ettevõtlus ei ole vaid ettevõtjate erasid! See on riigi asi! See on meie riigi toimimise, inimeste toimetuleku, rahva püsimise ja riigi julgeoleku küsimus! Oleks väga lühinägelik seda eirata ning riik peaks tegema kõik, et tagada meie ettevõtjatele, sh põllumeestele, autovehikutele, majutusettevõtjatele ja tootjatele, vähemalt samasugused võimalused, nagu on ettevõtjatel mujal Euroopas. Ja riigil tuleks teha kõik, et soodustada ettevõtlustegevust, aidata ettevõtetel keerulised ajad üle elada, ning luua tingimused, mis toovad tootmise ja ettevõtlustegevuse riiki, mitte ei vii neid siit.

ELUKESTEV ÕPE ON TULEVIK

KATI KUKK

Tallinna teenusmajanduse instituudi direktor

Olles tegev nii haridus- kui ka ettevõtlusvaldkonnas, olen jõudnud järeldusele, et pidevalt tihenev ettevõtete ja haridusasutuste vaheline koostöö on suund, mida tuleks kindlasti jätkata.

Täna sel päeval räägitakse aina enam elukestvast õppest. See on midagi, mis sunnib meid tööjõuna pidevalt arenema ja pingutama selle nimel, et olla konku-

rentsiivõimelisemad. Sellise haridusastutuse jaoks, nagu seda on Tallinna tehnikakõrgkool, on elukestev õpe võimalus olla kontaktis täiskasvanud õppijatega, kes soovivad ennast täiendada. Samas on meile aga suur väljakutse pakkuda just selliseid õppimisvõimalusi, mida praegune tööturg reaalselt vajab.

Lääne-Virumaa on rikas oma tublide inimeste, usinate ettevõtjate ja toimekate kogukondade poolest. Seekordsel ettevõtlusgalal soovime ühe poolena anda midagi tagasi ettevõtjatele, kelle toel oleme ka meie mitu arendust ja projekti ellu viinud, ja tunnustada koostööd maakonnas.

Hea meel on nominentide hulgas näha ka Tallinna tehnikakõrgkooli teenusmajanduse instituudiga otseselt või kaudsemalt seotud inimesi, eelkõige meie viilistlasi. See näitab meile, et oleme maakonna haridusmaastikul astumas õiges suunas õigeid samme. Samas ei tähenda see, et saaksime ajada nina püsti ja jääda paigale. Peame pidevalt edasi liikuma, et tagada kvalifitseeritud tööjõud, ja seda just meie maakonna vajadusi arvestades.

Selleks et paista silma, tuleb erineda. Soovin jõudu ja jaksu ning tänan kõiki Lääne-Virumaa ettevõtteid tegusa toimetamise eest.

LÄÄNE-VIRU
PARIMAD
ETTEVÕTTED
2023

Aasta ettevõtte tiitliga käib kaasas väärikas sepistatud mөөk.

AASTA ETTEVÕTE

OG Elektra AS

Nominendid:

- Bauroc AS
- Country OÜ
- Matsimoka OÜ

AASTA TOODE VÕI TEENUS

«Laululindude pesade taskugiid»,
Kirjastus Pesapaik OÜ

Nominendid:

- Premium-pellet, Ardor OÜ
- Kipsist dekoratiivkivi, Wallstone OÜ

AASTA TOIDUTOODE

Fermenteeritud küüslauk,
Vinkymon OÜ

Nominendid:

- Matsimoka pakisupid, Matsimoka OÜ
- Juuretisega grissini'd, Würts Studio OÜ

JULGE ALUSTAJA

Pisirohe OÜ

Nominent:

- K&K Magusanurk OÜ

TALLINNA TEHNIKAKÕR-
KOOLI TEENUSMAJANDUSE
INSTITUUDI ERIAUHIND

Matsimoka OÜ

AASTA ÕPILASFIRMA

ÕF Säuts,
Rakvere riigigümnaasium

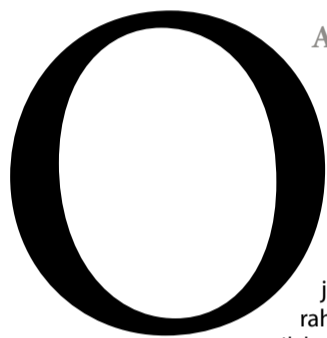
HEA FIRMA ON NAGU TALLINN – SEE EI SAA KUNAGI VALMIS

OG ELEKTRA AS

VÕITJA AASTA ETTEVÕTE

2023

Lääne-Virumaa aasta ettevõtte 2023 on OG Elektra. On pisut isegi imekspeandav, et tänavu sügisel oma 32. sünnipäeva tähistanud firma pole sellist tiitlit varem saanud – tegemist on ju üle Eesti tuntud jaeketi Grossi Toidukaubad omanikfirmaga

AIVAR OJAPERV
aivar.ojaperv@virumaateataja.ee

O Elektra jaoks on aasta 2023 olnud väga eriline. Koduturule Rakverre tuli suur konkurent Lidl. Majanduslangus lööb tarbijate rahakoti pihta. Ettevõtte omanik haigestus. Ja ometi tullakse sellest kõigest taas välja käibe kasvu ja kasumiga.

Kas aasta 2023 oli OG Elektra jaoks eriline?

Oleg Gross: «Ikka oli. Esiteks juba minu enda pärast – suve teises pooles vedas tervis mind alt. Pärast toimunud pole ma ettevõtte juhtimisest kõrvale tõmbunud, aga rahulikult võtan küll. Ma sain augusti alguses insuldi. See juhtus ühel varahommikul. Alguses ei tahtnud ise endale tunnistada, mis juhtus, aga üks kehapool muutus tuimaks ja halba aimates kutsusid kolleegid kiirabi. Asi ei paistnud üldse hull olevat, sest vähemalt enda arvates oli mul mõistus kogu aeg alles ja sain aru, mis minuga ja minu ümber toimub. Sain kiiresti abi ja nii-öelda ära ei käinud kordagi. Nädal hiljem toimus operatsioon, mille käigus puhastati kaela unearter. Tagajärjek oli aga tüsistus, mille käigus kadus hääl, mille tagasitulek võtab kuni pool aastat aega. Unearter sai mul vigastada juba noorus, kui tegelesin maadlusega.»

Georg Gross: Isa ei torma enam igapäevaseid jooksvaid asju korraldama. Strateegiliselt juhib ta aga ettevõtet edasi.

Oleg Gross: Täitsa kõrvalt vaatamiseks olen vägagi kõbus. Olen ikka jätkuvalt igapäevaselt asjas sees, aga ettevõtte tegevjuhtimisega tegeleb alates suve teisest poolest poeg Georg.

Kuidas majanduslikus mõttes on OG Elektral aasta läinud? Isegi koduturule Rakverre lisandus uus konkurent – Lidl.

Oleg Gross: OG Elektra on õnniks nii tugevalt jalgel, et peame vaatamata teravale konkurentsile vastu. Kui suuremal osal konkurentidel on tõusnud käive vaid inflatsiooni tõttu, siis meil on see ka füüsiliselt tõusnud. Me oleme kaupa ka mahu poolest rohkem müünud kui aasta varem ja see teeb rõõmu. Eestis keskmiselt on käive mahu osas langenud, meil ühena vähestest tõusnud. Lidlil on ka tõusnud, aga nemad alles sisenevad turule ja

nende kiire kasv on loomulik. Statistiliselt on Grossi Toidukaupade käes umbes kuus protsenti jaeturust, aga statistika ei peegelda kõike päris õigesti. Oluliste kaubagruppide turuosa, eelkõige esmatoiduainete oma, on meil üle kümne protsendi. Vahe tuleb sellest, et näiteks tööstuskaupu müüme meie tunduvalt vähem kui konkureerivad jaeketid.

Kuidas teil see õnnestub? Teised räägivad pidevalt kahjumitest, küll üks asi on valesti ja siis teine, aga teie kasvatate igal aastal kasumit.

Georg Gross (naerdes): Ma väga ei tahaks neid õpetada. Las ikka mõtlevad ise välja, kuidas kasumlikult majandada.

Oleg Gross: Soodsa hinna poliitika on OG Elektra jaoks kogu aeg alustala olnud. Kui Eestis on majanduslangus ja kõik kallineb, siis loomulikult sirutab tarbija käe odavama toote järele. Omatoodang ja omanäolisus on teine, mis meile konkurentide ees eelise annab.

Georg Gross: Omatoodangu käibe tõus oli meil jaeketisiseselt muide suurem kui teistel kaubagrupidel. Ka kulinaariatoodete ja poolfabrikaatide käibenumbrite üle ei saa nuriseda, kuigi koroonaja alguses arvati, et nende aeg on läbi – inimesed on rohkem kodus ja teevad ise süüa. Aga see ennustus polnud õige. Teevadki rohkem, kuid eelistavad toidu valmistamiseks just poolfabrikaate.

Oleg Gross: Mind on peetud hulluks või jäärapäiseks, aga ma olen päris palju talitanud vastu Eesti ärilooigikat. Näiteks viimasel ajal hinnatõusu tingimustes on hakanud konkurendid asendama paljusid Eesti kaupu odavamate välismaa analoogidega. Meie punnime Eesti kaupadega vanas vaimus edasi. Loomulikult püüame hinna all hoida ja ostja hindab seda. No ja tegelikult tõmbasime ühe küüliku ka kübarast välja, mille üle igal hommikul ärgates rõõmu ja isegi uhkust tunnen ...

OLEG GROSS

ettevõtja

Kondiitritsehhis peab täitma nõudeid. Ka omanik Oleg Gross pidi tsehhis olemise ajaks selga tõmbama kaitseriietuse.

Nii! Rääkige lähemalt!

Oleg Gross: Elektriga panime täkkesse. Ma ei hakka laskuma süvadetailidesse, natuke ikka ärisaladus ka. Ma ei ole börsimängur, mulle on sellised asjad lausa vastumeelt, aga põhimõtteliselt oli nii, et ma siinsamas Lepna kontoris tugitoolis istudes tegin õige järelduse elektrihinna käitumise kohta. Nimelt oli meil fikseeritud hinnaga elektripakett, mis elektrihinna tipus olles tundus väga soodne. Aga ma otsustasin selle fikseeringu maha müüa. Tehingu tingimused olid sellised, et fikseeritud hinna ning kehtiva börsihinna vahet hakati meile edas-

pidi kompenseerima, ning hetkel on OG Elektra olukorras, kus kulutame palju kulu- tate, kompensatsioonina saame ikka rohkem tagasi, kui kogu kontsern elektrile ühes kuus kulutab. Sisuliselt on meil elekter tasuta.

Kust selline ettenägelikkus? Teil on maaparandaja haridus praeguse maaülikooli eelkäijast EPA-st. Kõikvõimalikud analüütikud ja spetsialistid muudkui targutasid ning ennustasid, aga sellist soovist ei kuulnud küll kellegi suust.

Oleg Gross: Ma olen ju maamees. Konts viltu ja sääär sõnnikuga koos. Pead lihtsalt uudiseid jälgima ja oma peaga mõtlema, natukene analüüsima, mis toimub. Lihtsalt talupojalooigika ütles, et elektri hind ei saa igavesti nii kõrge olla, kui oli. Oli selge, et tuleb suur majanduslangus, ja sellises olukorras on energiakandjate hinnad alati langenud. Energia, eriti elektrienergia, on suur ja oluline sisend meie kontsernis. Kui energia on odav, saame ka omatoodangu hinna madala hoida.

Georg Gross: Siin on veel üks vastus, miks meil majanduslikult on sel aastal hästi läinud. Ma ei tea, miks analüütikud-spetsialistid sellisest elektrihinna liikumise stsenaariumist ei rääkinud. Võibolla nad ei tahtnud. Võibolla mõni rääkiski, aga neid ei kuulatud.

Ma olen majandust õppinud, sealhulgas USA majandusmudelit. Nende teadmistega pole midagi peale hakata! OG Elektra isa juhtimisel on palju asju risti vastupidi teinud, ja vähemalt Eesti tingimustes on tema loogika õigeks osutunud. Näiteks USA majandusõpikud toonitavad kõik, et keskendu ühele kitsale valdkonnale, mida kõige paremini valdada, ja osta muud teenused sisse. OG Elektra ei osta aga ühtki suuremat teenust sisse, meil on kõik oma. Alates seakasvatusest, logistikast ja suurest vahelaost ning lõpetades remondi- ja ehitusmeeste ning koristajatega.

Siin on veel omad nipid, mida peab jälgima. Näiteks seakasvatust hoiame teadlikult väikeses defitsiidis ja ostame teatud koguse liha lisaks oma toodetud sisse. Meil on farmides ruumi 20 000 seale, aga loomi on 18 000. Defitsiit on parem kui ületootmine – kui me peaksime üle jäävaid sugu müüma, siis oleks see nulli või miinusega kauplemine. Milleks sellele aega raisata?

OG Elektra sai oktoobris 32-aastaseks. Kas millalgi selle aja jooksul on tõeliselt raske ka olnud?

Oleg Gross: 2003. aasta põleng. See võttis küll põlved nõrgaks.

Georg Gross: Õnneks olid isa pükstel

laiad säared. Ma olin siis veel noor ja kogemusteta mees, aga ma nägin, kuidas tal põlved värisesid. Pükste alt ei paistnud välja lihtsalt. Ta ei näidanud oma hirmu kellelegi, kuid ma tean, kui raske tal siis oli.

Oleg Gross: Terve tootmisplokk põles ju maha. Ladu koos kaubaga. Tundus, et 11 aastat üles ehitatud firma lendas ühe hetkega vastu taevast. Aga aasta pärast oli selge, et tulime sellest kõigest välja tugevamana, kui olime varem. Nii kummaline, kui see ka pole, tuli õnnetus meile kasuks. Tehnoloogia oli ju kõik vana ja vana kooli mehena ei tõtanud ma seda välja ka vahetama, ei raatsinud. Nüüd oli lihtsalt sundseis. Ja lõpuks osutus üleöö toimunud tehnoloogiline hüpe väga heaks platvormiks järgnevale. Eks mul oli selleks ajaks, kui ettevõtte tuli uuesti üles ehitada, juba kogemust ka natukene rohkem.

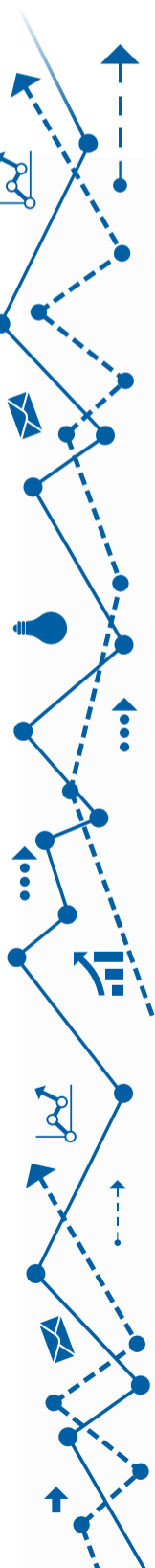
Kas selline tunne on vahel olnud, et OG Elektra on nüüd täitsa valmis saanud ja rohkem ei pea midagi tegema?

Oleg Gross: Ma juba 1993. aastal arvasin, et nüüd on kõik – viis poodi juba avatud, kuhu sa veel arened Aga läks, nagu on läinud.

Georg Gross: Ma igal aastal leian end mõtlemast, et kuhu edasi, nüüd peaks küll kõik olema. Ja siis tuleb üks ja teine ja kolmas järgmine mõte. Võtame näiteks meie logistikalaos, mis alles mõned aastad tagasi valmis sai. See tundus hirmsuur – juba põrandapinda on seal poolteist hektarit. Aga tänavu avasime juurdeehitise, sellega saime veel pool hektarit laopinda juurde.

Oleg Gross: Ega siis ladu pole selleks vaja, et ladu pidada. Ettevõtja jaoks on lao mõte selles, et passid peale, kui keegi müüb soodushinnaga kaupa, ja ostad suures koguses sisse. Lihtne ju! Minu kallal naerdi omal ajal, kui ma enne suurt aktsiisitõusu miljonite eest viina lattu ostsin. Täna ma ostaksin veel rohkem, kui selline asi peaks tulema, sest ruumi hoiustamiseks on rohkem. See viinaäri oli muide hea kasumiga. Meil on nüüd oma aktsiisiladu, mis annab samuti kokkuhoiu. Te ikka teate, et pudel viina maksab tootjalt ilma aktsiisita ostes 40 senti? Meie sellise hinnaga ostame, ja alles siis, kui pudel aktsiisiladust välja müüki läheb, peame selle eest riigile viis eurot aktsiisi tasuma. Meil on suur alkoholiaru ees, aga raha pole selle all kinni.

Ja siis räägitakse veel, et Eesti on madala maksukoormusega riik. Aktsiiside, käibemaksude ja tulumaksude kõrval unustatakse sageli seda mainida, et tööandja maksab samuti oma töötaja palgakulult 33 protsenti riigile liiksaks.

NOMINENDID AASTA ETTEVÕTE

2023

Ettevõtte tootvalikusse kuuluvad erinevad plokktöoteid, lai valik armeeritud silluseid, lae- ja seinapaneelid, paigalduseks vajalikud liimsegud ja tarvikud ning viimistluseks krohvise-gud.

BALTIKUMI TURULIIDER TEGELEB JÄTKUVALT ARENJUSTÖÖGA

2001. aastal Kunda külje all Andjas pereettevõtte tootmist alustanud Bauroc AS on praeguseks Põhja-Euroopa suurim poorbetootodete valmistaja ja müüritismaterjalide poolest Baltikumi turuliider.

BAUROC AS

MERLY RAUDLA

merly.raudla@virumaateataja.ee

Andja tehase kõrval kuuluvad gruppi kaks poorbetootodete tehast ja üks silikaattooteid valmistav tehase, mis asuvad teistes Balti riikides. Kui armeeritud töoteid tehakse peaaegu alati Andjas, siis plokktöoteid valmistatakse universaalsetes tehastes, mis võimaldab tootmist optimeerida vastavalt olukorrale turul. Soome tütarfirma põhitegevus on kivimajade müük 50 aastat tuntust kogunud JÄMERÄ kaubamärgi all.

Bauroci grupi ettevõtete konsolideeritud käive ületab 60 miljonit eurot ning ettevõttes töötas möödunud aastal keskmiselt 225 inimest, kellest pooled olid ametis Eestis. 2022. aastal ostis Bauroc meie maakonna ettevõtetele töoteid ja teenuseid ning tasus kohalikke makse umbes 8,4 miljonit eurot.

«Poorbetooni valmistamise põhitoorained tulevad Andja tehasesse kõik Lääne-Virumaalt,» kõneles Bauroc AS-i juhatuse esimees Ivar Sikk. Heidelberg Materials Kunda AS tarnib tsementi, Nordkalk AS-i Rakke karjäärist tuleb lubi ja liiv kaevandatakse Toole liivkarjäärist.

Poorbetoonist ehk poorse struktuuriga mineraalsel toorainel põhinevat kergemat ning tugevat kivimaterjali ekspordib Bauroc AS kümnesse Euroopa riiki.

Bauroc AS on Euroopa Poorbetoonitootjate Assotsiatsiooni (EAACA) liige ning ühiselt on paika pandud tegevuskava saavutada 2050. aastaks poorbetootodete valmistamisel ja kasutamisel süsinikuneutraalsus. Seda eesmärki silmas pidades on ettevõtte pikaajaliseks tegevussuunaks oma tooteportfelli pidev täiustamine ja arendamine ning seeläbi turuliidri positsiooni kindlustamine Baltikumis ja müügiimahtude kasvatamine teistes lähiriikides.

Ettevõtte tootvalikusse kuuluvad erinevad plokktöoteid, lai valik armeeritud silluseid, lae- ja seinapaneelid, paigalduseks vajalikud liimsegud ja tarvikud ning viimistluseks krohvise-gud.

Juhatuses esimehe sõnul annab Bauroc AS oma panuse globaalse CO2 vähendamise eesmärgi saavutamiseks. «Andja tehase juurde käesoleval aastal paigaldatud 1000 päikesepaneeli katavad kuni kolmandiku tehase elektrienergiavajadusest,» ütles Sikk. Bauroc AS-is valmistatavatele poorbetootodetele on väljastatud keskkonnadeklaratsioon (EPD – Environmental Product Declaration). Ettevõtte oli üks esimesi kohalikke tootjaid, kelle tooted sellise deklaratsiooni said, samuti tuleb niisuguse hinnangu pärinud töoteid Eesti tehastest seni veel vähe.

Kui ettevõtte tootmist alustas, siis kogus kiiresti populaarsust ühekihilise välisseina ehitamiseks mõeldud plokki EcoTerm, mis on praegugi enim müüdud Bauroci toode Eestis. Aja jooksul on EcoTermi plokki edasi arendatud, see on muutunud kergemaks ja sellest ehitatavad hooned on energiatõhusamad. Kui esialgu oli Bauroci toodete nomenklatuuris ainult kolm plokki tüüpi, siis 22 tegevusaastaga on tooteportfell märgatavalt täienenud. «Ettevõtte tegeleb jätkuvalt arendustööga, et tuua turule senisest veelgi madalama keskkonnajalajäljega tooted,» ütles Sikk ja lisas, et lähiajal plaanitakse välja tulla teenusega, mis seob poorbetooni valmistamise, eksploatatsiooni ja utiliseerimise protsessi tervikult ja vastab täielikult ringmajanduse olemusele.

FOTOD: MARIANNE LORENTS

KUNDAS TOODETUD METSATEHNIKAGA TEHAKSE METSA KA KANADAS

Et tulevikus tahaks rasketehnikat valmistada, Marek Kokerov nooruses ei mõelnud. Aga kui tehnilise taibuga mees umbes 15 aastat tagasi mõistis, et turul on väiketraktoritele mõeldud haagiste tootjaid väga vähe, haaras ta härjal sarvist. Tema juhitud Country OÜ on nomineeritud ettevõtlusauhinnale aasta ettevõtte arvestuses.

COUNTRY OÜ

MART RAUBA

mart.rauba@virumaateataja.ee

Eestis kõige tavalisemale T-25 tüpi ehk põkaks kutsutud traktorile oli omal ajal raske leida õige suurusega haagist. «Sealt see mõte tuli ja see mõte pidas vett,» ütleb mees. Täna on ka teised tootjad selle niši avastanud, kuid tookord andis arvestatavate konkurentide puudumine Kokerovile korraliku edumaa.

Algusaastatel toodeti kuni 5-tonnise kandevõimega metsahaagiseid ja kuni 5-meetrise ulatuvusega tõstukeid. Nüüdseks on haagiste kandevõime kasvanud 15 tonnini ning kraanade ulatuvus 9,5 meetrini.

Country osaühingul on selja taga kümme tegutsemisaastat, kuid naasta tuleb viieteist aasta tagusesse aega. Kokerov asutas 2008. aastal ettevõtte Coma Investing OÜ, mis hakkas tootma Country metsahaagiseid koos hüdraulilise kraanaga. 2013. aastal lõi ta veel ühe ettevõtte – Country OÜ – ning seal asuti valmistama kaheksarattaveolisi metsa väljaveotraktoreid Kinetic.

Kuus aastat tagasi koondusid ettevõtte ühe juuridilise keha Country OÜ alla, mis toodab Kineticu traktoreid ja Country haagiseid.

”

Täna olema leidnud õigetele kohtadele õiged mehed, keda hoiaime ja väärtustame.

MAREK KOKEROV
Country OÜ juht

Arknalt pärit ja Rakveres üles kasvanud Kokerov rajas oma ettevõtte Kundasse, kuhu nüüdseks on koondunud kogu tootmisprotsess. Seal valmistatakse masinate osad, värvitakse ja koostatakse lõpptoodang. Seal tegeldakse tootearendusega ja tehakse müügitööd. Kundast liigub väike osa masinad edasi jaemüüjateni, kuid ligi 95 protsenti toodangust läheb välismaale: Kanadasse, Soome, Prantsusmaale, Saksamaale, Austriasse, Leetu, Poola, Rootsi, Norrassa ja Šveitsi.

2022. aastal toodeti üle 500

Marek Kokerov ülesrivistatud Country OÜ tootvaliku taustal.

Country metsahaagise ja 30 metsa väljaveotraktorit Kinetic.

Kundasse asus Kokerov seetõttu, et seal oli müügil sobiv tootmispind. Samuti oli tal ettekujutus, et Kundas on saadaval palju kohalikku kvalifitseeritud tööjõudu, kuid nii see päris ei olnud.

«Alguses siiski oli meil oma buss, mis tõi inimesed Rakverest Kundasse tööle. Täna olema leidnud õigetele kohtadele õiged inimesed, keda hoiaime ja väärtustame,» ütleb Kokerov ja lisab, et kaadri volavus on jäänud ettevõtte algusaegadesse. Veel märgib ta, et üksinda ei tee midagi ja kõik on tugeva meeskonnana töö tulemus. Toona katsetati ka renditööjõu palkamist, aga see ei sobinud tootmise iseärasustega kuigi hästi. Töö käib ainult ühes vahetuses ja töötajaid on firma palgal alla 40 inimese. Piisavalt suur kollektiiv, et töö tehtud saaks, samas piisavalt väike, et kõigi näod meelde jääks. «Oluline polegi kasvada suureks kolhoosiks, vaid ikka väikse meeskonnaga efektiivselt toota,» sõnab Kokerov.

Koroonaajal tuli silmitsi seista terase hinna hüppelise kasvuga maailmaturul. Kui enne oli odavam terase hind 60–70 senti kilo eest, siis ajaks, mil Ukrainas

puhkes sõda, oli see tõusnud kuni 2,4 euronni, meenutab Kokerov. Samuti kallinesid kõik kompo-

Metsa väljaveotraktor Kinetic.

nendid, näiteks hüdrojagajad ja -silindrid. Probleemiks muutus ka nende raske kättesaadavus. Praegu on tunda terase hinna endises summas taastumise märke, kuid komponentide hinna puhul see veel väga hoo matav ei ole.

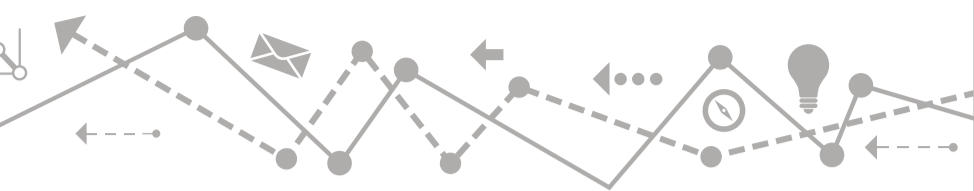
Komponente, mida tootmiseks iga päev vajatakse, on 6000–7000 eri artiklit. Et raskete aegade ja suurenenud konkurentsi tingimustes targalt talitada, viiakse kõiki protsesse samm-sammult digitaliseerimise poole. Viimased viis aastat kasutusel olnud ERP-tarkvara* arendatakse edasi, et kõik tootmisprotsessid oleks tulevikus veel targemad ja efektiivsemad.

Country OÜ on oma kogukonnale palju ka tagasi andnud. Näiteks toetatakse lahkelt piirkonna asutusi ning pannakse õlg alla üritustele ja võistlustele korraldamisel. «Kui meid asi kõnetab ja on huvitav ning näeme, et saame aidata, siis tihti teeme seda,» räägib Kokerov. Sellel sügisel toetati Rakveres peetud rahvusvahelist võistlust Kreeka-Rooma maadluses. Spordilembeline Kreeka-Rooma maadluse taustaga Kokerov tegi seda rõõmuga.

Tänavu veebruaris, siis, kui Eesti riik 105-aastaseks ning Country metsahaagiste tootmine 15-aastaseks sai, kinkis Kokerovi ettevõtte Viru-Nigula vallale Country metsahaagise 90S koos hüdraulilise tõstukiga 670 Master. «Vald oli sellist toodet kaua ihaldanud, sellest oli väga puudus. Nüüd see vurab kogu aeg mööda Viru-Nigula valda ringi,» ütleb ettevõtte juht.

* ERP (Enterprise Resource Planning) on äritegevuse ressurside planeerimine, mis hõlmab kogu tootmisprotsessi alates tellimuse sissetulekust ja lõpetades toote üleandmisega kliendile.

FOTOD: ERAKOGU, COUNTRY OÜ

MATSIMOKA MEISTRITE KÄE ALL VALMIVAD ARMASTATUD TOOTED

Huljal tegutsev pereettevõtte Matsimoka on lihatoodetele pühendunud juba kolmandat põlve. Kohalikust toorainest valmistatud lihatooteid leiab nende enda kvaliteetlihapoodidest ja suurematest toidupoekest üle Eesti. Vennad Sten ja Jan Inno on isa Aivari kõrval toimetades poisipõlve laadakogemused muutnud edukaks ja omanäoliseks pereettevõtteks.

MATSIMOKA OÜ

KÄRT DEVANEY

kart.devaney@virumaateataja.ee

Sten Inno, kes Matsimokas tegeleb nii tootearenduse kui ka -planeerimisega, meenutas, et ettevõtlus sai tema ja ta venna Jani jaoks alguse sellest, kui kooli ajal käidi koos isaga turul suitsuliha müümas. «Väga ammu käisime Kadaka turul, siis üks viisteist aastat tagasi oli meil Kiviõli lihapood ning peale seda käisime laatadel kümme aastat. Isa tegi suitsuliha, meie Janiga käisime müümas. Lapsepõlv möödus meil kindlasti leti taga,» kõneles Inno. Töö oli poiste ühine huvi ja sündi peres kaasa lüüa polnud. Nii ei tekitanud tihe laatadel kauplemine vendade vastumeelsust ei ettevõtluse ega vorstilattide vastu ja ühiselt toimetatakse Matsimokas tänini.

Vend Jan on hariduselt biokeemik ja lõpetanud arstiteaduskonna, Sten aga lihatehnoloog. Koolitee lõppedes mindi päevatööle ja päevatöö kõrvalt jätkati ühiselt laatadel kauplemist. «Ühel hetkel istusime venna ja isaga maha, otsustasime oma singitootmise nõnda-öelda normaalseks muuta – et oleks ilus valge korraliku külmutusega ruum ja uus suitsuahi, mitte ei tegutseks enam põlve otsas,» meenutas Sten Inno. Poiste isa müüs maatüki, kumbki vend korteri ja kogu raha investeeriti tootmisse, mis esialgu käis sajal ruutmeetrit. Praeguseks on tootmispinda 1400 ruutmeetrit. «Tulime töölt ära ja hakkasime täiskohaga Matsimokat pidama,» lausub Sten Inno. Tema sõnul oli algusaegadel suur abi Põhjakeskusest, kus kiiresti avati püsiv pood. Praeguseks tegutseb üle riigi viis kvaliteetlihapoodi.

«Kogu meie filosoofia seisneb

kvaliteetses toodangus – tooraine on kodumaine liha ja kodumaised köögiviljad. Me teame, kes neid kasvatab ja kustkohast need pärit on. Liha on pärit heaolufarmidest Lääne-Virumaalt ja Kuusalust, veiseliha Järvamaalt. Köögiviljad tulevad Jaagumäe talust Võrumaalt. Põhitooraine puhul oskame täpselt selle teekonna meieni öelda,» räägib Sten Inno Matsimokale tarnete tegijaist.

Tema sõnul on toodete väljatöötamisel idee kõige olulisem. Arvesse tuleb võtta nii seda, mis inimestele meeldiks, kui ka seda, mida oleks võimalik toota. «Tooteid dubleerida ei ole mõtet – teha näiteks vorste, kus musta pipra asemel oleme kasutanud valget. Lisaks ei ole see mu enda jaoks huvitav. Samuti tähendab iga toode uut tootmissüsteemi, see nõuab omakorda investeringuid ja ruumi,» selgitas Inno. Matsimoka esimene toode oli suitsusink, mis sündis pikaajalise laadakogemuse tulemusel. «Saime teada, mis inimestele meeldib, millist maitset klient otsib,» ütles ta.

Inno sõnul on tootearendus ka populaarse ja sisetöötatud toote puhul siiaamaani pidev. Hooaegade vaheldudes tuleb muuta tootmisprogrammi, arvestada tuleb temperatuuri ja õhuniiskuse muudatustega, et maitseomadused ei kannataks.

Esimesed vorstid, mis Sten Inno Matsimokas tegi, valmisid vana kokaraamatu toel. Ka praegu on vendadel kapsaks loetud vorstiraamat kontoririivis – nüüdseks küll vaid meenutuseks ja inspiratsiooniks. Ajapikku on tootenimekirja lisandunud kulinaariatooted ja salaamid ning nüüd ka ahjupraed ja valmisupid. Kõik tooted, millest ettevõtte alguse sai, on aga jätkuvalt tootmises. «Suitsuliha on endiselt hitt, pastet, küüslaugupekk. Inimesed otsivad armastatud koduseid maitseid,» tões Inno.

Matsimoka salaamirivide kõrval on koha sisse võtnud Sten Inno.

FOTO: AINI LIIVA

VÕITJA AASTA TOODE

2023

Peep Veedla.

PEEP VEEDLA TASKUGIIDI ABIL VÕIB TAVAINIMISEST SAADA LINNUINIMENE

Hobiornitoloog ning linnuraamatute ja -mängude autor Peep Veedla on välja andnud kaks linnuteemalist taskuteatmikku. Neist viimane – «Laululindude pesade taskugiid» – on nomineeritud Lääne-Virumaa ettevõtlusauhinna aasta toote arvestuses.

KIRJASTUS PESAPAİK OÜ

MART RAUBA

mart.rauba@virumaateataja.ee

Elmine miniteos «Pargi- ja aialindude taskugiid» ilmub mullu kevadel. Kui selles sisaldasid lindude kirjeldused ja lood, mida on kõigil ka niisama huvitav lugeda, siis pesade taskugiid on praktiline abimees neile, kes päriselt loodusest pesi otsivad. See on täis arve ja kirjeldusi: pildile lisanduvad iga linnu pesa moodud, nimetatud on ehitusmaterjal, kurna suurus koos munade moodu ja värvi ning pesa asukohaga.

Peep Veedla tunnistab, et uue taskuteatmiku müügiääd on eelnevate väljaannete omaga võrreldes olnud märksa kehvem. «Pole midagi teha, linnud lihtsalt huvitavad inimesi oluliselt rohkem kui pesad. Eelmist pidin tegema kolm kordustrüki, kokku 6000 raamatut. See oli ikkagi hitteos.» Pesade taskugiidi müüakse Rahva Raamatus igas kuus paarkümmend raamatut.

Aga väärtust on sellel koolibrüst vaid natuke rohkem kaaluval teosel küllaga. Linnumäärajaid on palju ka eesti keeles, aga niisugust pesademäärajat polnud meil varem ilmunud. Ega ka naaberriikides, mistõttu hakati seda ornitoloogiahinguga kaudu hoogsalt tellima hoopis Lätis, Leedus ja Soomes. Eesti keelt ei pea ilmtingimata oskama, lindude nimetused on kuues keeles ja igasugu moodud kirjas numbritena.

Raamatus on Eestis pesitsevate laululindude, 84 linnuliigi pesad. Kõikide nende omad, kelle eluase

on meil kordki leitud. Välja on jäänud üksnes vareslased.

Veedla jagab lugejaskonnast rääkides inimesed kaheks: tava- ja linnuinimesteks. Tavainimeste hulgas on palju neid, kes linnukestest huvituvad, aga informatiivne pesaraamat oli rõõmuks puhtatõuliste linnuinimestele, kelle hulka Veedla ühegi kahtluseta kuulub. Mitte et ta linnuinimesi kuidagi paremaks peaks.

Meie jutu ajal lendab järsku üks lind kerge matsuga vastu akent. Peep Veedla nendib, et sel hooajal pole keegi seda liiga tugevalt teinud. «Aga möödunud talvel, raudkull hakkas haarama hallpearähni ja see põgenes siia suunda täpselt vastu akent. Tükk aega oli uimane ...» See näitab kenasti linnu- ja tavainimese vahet. Tavainimene oleks lihtsalt öelnud, et oi, lind lendas vastu akent.

«Lind on kõige huvipakkuvam objekt looduses, linde näeb kõige rohkem ja nad on ilusad,» ütleb Veedla. Aga vahel leiab ka tavainimene oma aias pesa ja tahab teada, kellele see kuulub. Kuldnoka puhul näeme ju kenasti tema pesakasti tulemisi-minemisi. Aga pöösas olevat pesa me näha ei pruugi ja pisikesed laululinnud käivad pesal nii, et me ei märkagi seda. Alati pole ka mune pesa peal enam alles. Autor kinnitab, et enamiku pesi aitab teatmik ära määrata ka pelgalt mõõtude ja pesamaterjali järgi. Kui mõne puhul liigitäpsusega ei saa, siis rühmatäpsusega kindlasti.

Laululindude pesi võib leida nii metsast, põllult kui ka kodusõstra-pöösast või tihedast hekest okste vahelt. «Kui peidad oma pesa ära, on lootust, et seda ei leita. Kui ei peida, siis võidki ilma jääda,» sõnab Veedla.

Taskugiidi puhul oligi

kõige rohkem aega läinud just piltide otsimisega. Osa oli Peep Veedlal juba endal olemas, puuduvate tarvits suundus ta internetivarusse. Kui sealt pilt leitud, tuleb kirjutada autorile ja loota parimat. Ühe Tšehhi fotograafi kontakti sai Veedla Tallinna loomaaiaist leitud postkaardilt, millel oli lepalinnu pesa. Pani igaks juhuks kirja.

Männikäbilinnu pesapilti tuli kaua otsida, kuni see lõpuks Soomest välja tuli. Seal on piltide hinnad muidugi kallimad ja ühe foto kasutamise eest tuleb välja käia umbes 70 eurot, Tšehhi autori oma saab kätte kuskil 20 euroga.

Palju pilte tegi teine kohalik hobiornitoloog ja rõngastaja Sven Hõbemägi. «Ütlesin talle, et sina nagu nii kogu aeg otsid neid, tee siis juba pilti ka. Ja andsin spetsiaalsed tellimused sisse,» räägib Peep Veedla.

Ta näitab aknast hoovis maa sisse löödud toikaid ja ütleb, et need on Hõbemägi sinna just võrkude jaoks pannud, rõngastamise eesmärgil. Esimesel korral olla ta võrgutanud ja rõngastanud 56 linnukest. Veedla hoov on selleks hea koht, kuna lindudele siin meeldib. Mina polnud näiteks kuskil varem näinud sellist Rootsi lauda meenuvat lindude toiduala – sinna on pandud kuut sorti nosimise segu seemnete ja rasvapallidena.

Kui tuleks raamatust valida oma isiklik lemmik, siis valiks autor saba-tihase pehme pesa, mille vooderdis on kokku loetud tuhatkond sulge. Pealt on see kaunistatud kasetohust libledena. «Minusugune väga pehmet voodit ei taha, seljale on parem, kui on kõva madrats. Aga usun, et saba-tihase pojad on väga rahul nii pehme pesaga,» ütleb Veedla.

FOTO: AINI LIIVA

Värske kliendibaas ühe klikiga

Väikeettevõtja või suurfirma juht?
Sihtnimekirjad on sulle abiks.

—> target.creditinfo.ee

KIPSIST DEKORATIIVKIVID ASENDAVAD EDUKALT NII LOODUSKIVI, BETOONI KUI KA PUITU

Umbes kolm aastat tagasi tuli ühel Rakvere peraisal keset ööd elu muutev mõte. Idee tundus lausa nii hea, et ta ajas magava elukaaslase üles ja andis teada plaanist hakata kipsist dekoratiivkive tootma. Unine elukaaslane ütles, et tore, aga äkki magaks edasi. Peagi tegi mees vannitoas kipsiga esimese katsetuse.

NOMINENT AASTA TOODE

2023

WALLSTONE OÜ

MERLY RAUDLA

merly.raudla@virumaateataja.ee

Esialgu pere vannitoas kipsiga mäkerdanud Theimo Sildvee kolis oma tegemistega peagi keldrisse ja sealt edasi garaaži. Nüüdseks ongi pere autod lageda taeva all ning pere-meels oma hobiga, milleks on Wallstone OÜ, on vallutanud kogu garaaži. Seal teeb ta valmis kipsisegu ja sellest saavad silikoonist vormide abil eri mustri- ja dekoratiivkivid. Mõned neist näevad välja kui looduskivid, teisi võib näpuga katsumata segamini ajada puiduga. Leidub ka 3D mustri- ja kipsplaate.

Käsitsi valatud kivid on ettevõtja sõnul mõõdutäpsemad ning ehitusmehel palju mugavamad paigaldada kui massstoodang, mille puhul tuleb tihtipeale endal kivi ääred siledaks lihvida. Vastupidavuselt olevat kipsist kivid sama head kui betoonist valatud. Küll aga olevat kipsist plaate tunduvalt lihtsam lõigata. «Seda ei saa võrrelda kipsplaadiga. Ta on ikkagi hästi tugev kips,» toonitas Theimo Sild-

vee. Kips on nii betoonist kui ka looduskivist kergem.

Ka paljud silikoonist vormid on mees koos oma elukaaslase Dianaga valanud.

Viimatiseks tööks olid põletatud puidu imitatsiooniga kipsplaadid, mis näevadki välja kui põletatud puit. Kipsist plaatide eelis on aga see, et need ei määri ja neid on hulga lihtsam puhastada kui põletatud puitu. Kipsplaadi saab värvida mistahes värvi ning klient võib tellida kasvõi valged, roosad või kuldseid dekoratiivkivid.

Kipsist ilukive tahtis Theimo Sildvee valmistama hakata seepärast, et ta polnud poes pakutavaga rahul: valik oli kesine ning kivide hind krõbe. Samuti kannustas teda mõte loobuda tööst välismaal. Nüüd ongi pereisa töökoht kodumaal. Vabal ajal nokitseb ta aga kipsi kallal.

«Algul sai kolm kuud katsetatud ja nutetud,» rääkis Theimo Sildvee ettevõtmise algusest. Nüüd on töövõtet selged ja sobivad kipsisegud välja töötatud ning Wallstone OÜ saab keskenduda uute mustrite ja toodete loomisele.

Peremehel mõlgub mõttes hakata tootma ka muid kipsist dekoratiivlemente, näiteks laeroseette ja karniise.

”

Käsitsi valatud kivid on ettevõtja sõnul mõõdutäpsemad ning ehitusmehel palju mugavamad paigaldada kui massstoodang.

Theimo Sildvee koos elukaaslase Dianaga garaaži sisse seatud töötoas.

FOTO: MARIANNE LOORENTS

OSKUSED JA KVALIFIKATSIOON AMETIKOOLIST!

Mida annab töökohapõhine õpe ettevõttele?

- Võimaluse välja koolitada vajalikke ja puuduolevaid oskustöötajaid
- Õpipõhise ja praktika on hea võimalus uute töötajate leidmiseks
- Kvalifitseeritud töötajad loovad konkurentsiseelise

Mida annab töökohapõhine õpe töötajale?

- Võimaluse ühildada õpingud ja töö
- Õppurile laienevad kutseõppe tasemeõppe õpilase õigused
- Õppe läbimisel saab õpilane kooli lõputunnistuse ja kutseeksami sooritamisel ka kutsetunnistuse

Kas ettevõttes on töötajaid, kes on ametis, mida kunagi õppinud pole? Kui jah, siis erialase pädevuse tõstmiseks on **hea lahendus töökohapõhine õpe.**

Rakvere

Ametikooli

töökohapõhise

õppe

erialad

- CNC-treipingi operaator (metall) – 1 a
- CNC-töötlemiskeskuse operaator (puit) – 6 k
- Keevitaja (osaoskustega poolautomaatkeevitaja) – 1 a
- Koostelukksepp – 1 a
- Tööstuslike metalltoodete värvija – 1 a
- Abipagar – 1 a
- Puhastusteenindaja – 1 a
- Puhastusteenindaja-juhendaja – 6 k
- Kinnisvarahooldaja – 1 a
- Kelner – 6 k
- Abikokk – 1 a

RAKVERE AMETIKOOL
www.rak.ee

Vision

Ettevõtlik ja uuendusmeelne piirkond, kus elavad ja toimetavad töökad ja rahulolevad inimesed

LEADER-i kohaliku tegevusrühmana arendame kohalikku elu maapiirkonnas, et parandada elu- ja ettevõtluskeskkonda ja toetada kohalikku initsiatiivi Haljala (v.a endine Vihula ala), Vinni (v.a endine Rägavere ala), Viru-Nigula (v.a endine Aseri ala) ja Rakvere vallas.

MEIE TEGEVUSVALDKONNAD:

- LEADER-i programmi ja Euroopa Sotsiaalfondi+ rakendamine
- Nõustamine
- Koolitused
- Õppereisid
- Üritused
- Kohalik toit (sh mahetoit)

Partnerluses peitub jõud!

Asume Rakveres Laada 27

Kontakt: info@mtupartnerid.eu, tel 528 6307

Meie tegemistega saab kursis olla: mtupartnerid.eu PartneridMTU

SÕMERUL TOODETAKSE KÜMNENDAT AASTAT PREMIUM-KLASSI PUIDUGRAANULEID

Jaauaris kümnendat tootmisaastat tähistava Ardor OÜ tehas laiub Rakvere vallas Sõmerul kolmel hektaril ja tegeleb puidugraanulite tootmisega, andes tööd 17 inimesele. Kolmandik pelletitest müüakse maha Eestis ja ülejäänud osa eksporditakse laevadega Taani, Hollandisse ja Suurbritanniasse.

NOMINENT
AASTA TOODE

2023

ARDOR OÜ

SIIM MIHAILOV

siim.mihailov@virumaateataja.ee

Ardor OÜ juhatuse liikme Kuido Kuntro sõnul mõjutab kriis ka puidutööstust, aga loodetavasti hakkab see valdkond jõudma tasapisi taastumisjärku. «Meie erisus on see, et töötame ringmajanduse põhimõttel ja toodame puidu- ja mööblitööstuse jääkidest kõrge kvaliteediga pakendivabu ja vastupidavaid premium-pelletteid, mis eraldavad vähe tuhka. Kõigest 0,3 protsenti. Tekkinud tuhka on hiljem võimalik kasutada põldudel väetisena ja seetõttu ei lähe mitte midagi kaduma,» rääkis Kuntro.

Ardor OÜ tarnib pelletid klientidele, keda on üle Eesti, puhurautodega. Ära jääb tülikas käsitsemine ja pakendite utiliseerimine, aga see eeldab, et kliendil on olemas graanulimahuti.

«Meie tootmine ja transport on pakendivaba ja sellevõrra keskkonnasõbralikum. Kindlasti on see meetod kliendi jaoks ka kiirem, lihtsam ja mugavam,» lausus Kuntro.

Ettevõtja sõnul on Eestis näha üha

Puhurautosse mahub 16–24 tonni pelletteid, mis saab kliendi mahutitesse suurema vaevata ümber laadida.

kasvatav trendi, et üha rohkem paigaldatakse just pelletküttel katlaid. «Võrreldes elekter- või gaasküttega aitab pelletküte hoida kulud stabiilsena ja üha olulisemaks muutub CO2-neutraalsus. Gaasküttele ei saa seda kuidagi tagada,» märkis Kuntro.

Ardor OÜ kogub oma toorme kokku 10–15 puidutöötlemisega tegeleva ettevõtte käest, aga Kuntro sõnul keh-

tib ka siin 80/20-põhimõte. «Suuremad kogused toorainest tulevad siia ikkagi mõnest suuremast kohalikust ettevõttest, nagu Flexa Eesti AS, JELD-WEN Eesti AS ja Aru Grupp AS. Töötleme kiva puitu, millel pole puidukoort, ja seetõttu on meie pelletid kõrge kütteväärtusega ja eraldavad väga vähe tuhka,» rääkis Kuntro.

Ardor OÜ aastane tootmismahut on

90 000 tonni, selle kogusega saab rahuldada keskmiselt 15 000 majapidamise küttevajaduse. «Meie põhiklientideks on keskmise suurusega tarbijad, näiteks Roela Soojus, Ämari lennubaas, korteriühistud, haridusasutused ja hooldekodud. Üks keskmine majapidamine kasutab umbes viis tonni pelletteid aastas ja praeguste hindade juures teeb see circa 1500 eurot.»

Kestlik on ka Ardor OÜ tootmisprotsess. Nimelt on ettevõtte maadele paigaldatud 5420 päikesepaneeli, mis annavad aastas 1500 MWh elektrienergiat.

«Momendil kasutame tootmises kogu päikesepaneelidest tuleneva elektrienergia ära ja see moodustab kuskil 25 protsenti vajaminevast,» märkis Kuntro.

FOTO: ARDOR OÜ

SKODA

Täiesti uus Škoda Kodiaq rõõmustab kliente juba 2024 varasuvel

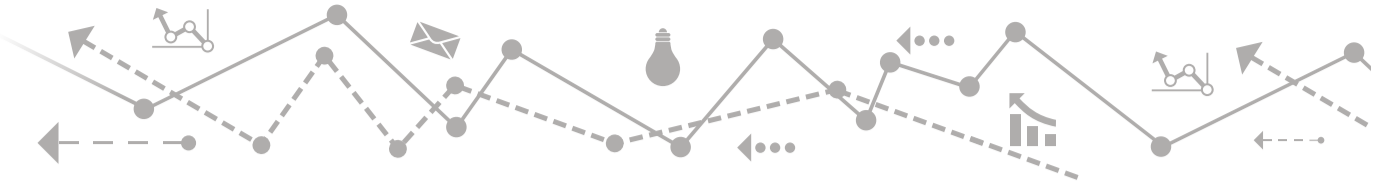
ŠKODA
RAKVERE

KINDLE OÜ
E-R: 9.00 - 18.00, L 10.00 - 14.00
Teliku 2, Rakvere 44317

Tel. +372 601 8000
rakvere@skoda.ee
www.skodarakvere.ee

VÕITJA AASTA TOIDUTOODE

2023

FERMENTEERITUD KÜÜSLAUK TURGUTAB TERVIST

VINKYMON OÜ

Vürtsikalt hapukas pontsakas küüslauguküüs krõmpsub hamba all mõnusalt nagu ... küüslauk, maitseb aga hõrgult ja mahedalt. Kibedus on asendunud mahedamalt erksa maitsebuketiga. «Häbemalt hea!» on esmamekkija üllatus ehe.

INNA GRÜNFELDT

inna.grynfeldt@virumaateataja.ee

Fermenteeritud küüslauku tootja Vinkymon OÜ üks eestvedajaid Rando Vink seisab talupoe leti taga ja muheleb vaeumärgatavalt.

Ärina külas toimetava perefirma juht meenutab, et mõte küüslauku fermenteerida ehk hapendada hakkas piirjooni võtma praktilistel kaalutlustel. «Kasvatame küüslauku ja oli selge, et Eestis pole võimalik seda mugulat mõistliku hinnaga müüa, sest väljastpoolt tuleb nii palju odavamat peale,» sõnab Rando Vink.

«Olime lihtsalt olukorras, kus ei tahtnud mugulat müüa alla omahinna. Ema katsetas ja mõtles,» räägib ta otsingute algtoekest. Valmisid küüslaugukrõpsud, mis valiti aastal 2021 aasta tervisetooteks. Krõpsust sündis pulber ja sealt edasi jõuti küüslaugu hapendamise juurde.

Ökoloogiline fermenteeritud küüslauk on maitsev ja tervislik.

Küüslaugusõbrana teadis Rando Vink, et poes on müügil marineeritud küüslauk, aga see on tekstuuri pehme. «Küüslauk on väga õrn ja muutub kergesti pudruseks. Meie eesmärk oli saavutada, et küüslauk oleks krõmps.» Üks tuttav jahimees tegi just niisuguseid krõmpse küüslauke, aga retsepti hoidis saladuses. «Nii et oli ühtpidi sportlik huvi ja teistpidi omaette ettevõtmine selline toode teha,» märgib Rando Vink.

«Meil on kambas toidutehnoloog, kellele oma maitseid kirjeldame ja kes katsub selle ära vormistada,» nimetab Rando Vink. Ta lisab, et kvaliteetse toidu tootmine ongi teaduspõhine. Kulus poolteist aastat katsetamist, et külmfermenteeritud küüslauk maitseks ja krõmpsuks nii, et tegijad ise rahul oleksid.

Küüslaugu hapendamine käib Rando Vingi sõnul üldjoontes nii, et spetsiaalsetes vannides, kuhu mahub 150–160 kilo küüslauku, kasutatakse silost saadud juuretist, mida toodetakse Eestis. «Tähtis on, et saaksime x päevade jooksul happesuse kahe ja poole peale. Siis sulgeme vanni õhukindlalt ja jätame seisma. Kolm kuud teeme nädalas kaks korda temperatuuri ja Ph mõõtmisi. Kui näeme, et keskkond on stabiilne, siis ta lihtsalt seisab. Reaalselt laagerdub ta kaheksa kuud,» selgitab ettevõtja. Mahekasvatatavaks küüslaugusordiks on valitud «Ljubaša», sest sel on kõige tugevam lõhn ja eeterlikud õlid. Lõhn kaob fermenteerimise käigus, kasulikud omadused üksnes tugevnevad.

Kui teaduslike aluste juurde minna, siis hapnemisprotsess suurendab toitainete hulka ja muudab need organismis kergemini omastatavaks.

”

Meil on kambas toidutehnoloog, kellele oma maitseid kirjeldame ja kes katsub selle ära vormistada.

Vinkymon OÜ tegevjuht Rando Vink laseb piiluda küüslaugu fermenteerimise vanni.

Fermenteeritud küüslauk sisaldab mikroelemente, kiudaineid ja bioaktiivseid ühendeid ning avaldab nõnda positiivset mõju inimeste tervisele – tugevdab immuunsüsteemi, vähendab krooniliste haiguste esinemissagedust ning mõjutab positiivselt soolestiku mikrobioota koostist ja funktsionaalsust.

Lihtsamalt öeldes suurendab fermenteeritud küüslauk looduslike tapjarakkude ehk lümfotsüütide arvu, eluiga ja tugevust, toimib antibiootikumina, on põletiku- ja parasiidivastane, vähendab kolesterooli, vedeldab verd ja soodustab seeminist. Peale selle on hapendatud küüslauku lihtsalt mõnus ampsata või näiteks liharoogade kõrvale võtta.

Rando Vingi sõnul on küüslauguga – ja ettevõtte teise olulise tooraine ebaküdooniaga – toimetamine meeskonnatöö. «Ema toimetab siin igapäevaselt, vanatädi, mina. Suviti käivad abiks sugulased ja sõbrad,» loetleb mees. Küüslauku on maas hektari jagu. Küüslauguküüned paneb mulda külvik, saaki koristatakse kombainiga. «See on liiga ränk käsitse teha, kuigi esimesed aastad tegime seda.» Ehkki masinad on abiks, saavad ka praegused küüslaugumugulad tööprotsessi käigus käepuudutuse osaliseks, mainib Vink. Et küüslaugud hästi säiliks, on investeeritud jääkappi ja kuivatisse.

Vinkymon OÜ, mille juured ulatuvad 2012. aastasse, on noppinud arvukalt auhindu toidukonkurssidelt.

Perefirma tootevalikust leiab veel limonaade, siirupit, krõpse, pestot ning vahuveini. Vinkymoni kõige uuem katsetus on temperatuuriga fermenteeritud küüslauk, mis maitsest meenutab ploomi. «Praegu käib aktiivne retseptikatsetus, et teha musta küüslaugu ketšup,» avaldab Rando Vink.

Ettevõtte kolmanda suunana arendatakse tera- ja kaunviljadest valmistatavate ekstraktide ehk magusainete tootmist. «Belgias on üks sarnane tehas, aga me tahame siit edasi arendada,» nimetab Rando Vink. Üks eesmärk on teha madala suhkrisisaldusega siirupit. «Töötame sellega, et tahame kaloreid alla saada. See on konkreetne toode diabeetikutele. Katsetused käivad.»

FOTOD: MARIANNE LORENTS

KRÕBISEVAD GRISSINI'D PAITAVAD KÕHTU

WÜRST STUDIO OÜ

INNA GRÜNFELDT

inna.grynfeldt@virumaateataja.ee

Würtspagari grissini'd ehk paksud kõrsikud toovad tervislikku vaheldust krõpsumaailma ja üllatavad põneva maitsepektriga.

Grissini'd on valminud juuretise-ga, ilma pärmiga ja suhkruta. Würst Studio OÜ omanik Gerri Stets rääkis, et kuna Würstspagar on keskendunud juuretise-ga valmistatud toodetele, jäid talle retsepti otsides silma itaaliapäraseid grissini'd. «Need tehakse nisujahu ja juuretise baasil. Lisatakse õli, sool ja maitseainetega. Säilitusained me ei kasuta. Juuretis annab tegelikult ise nii soolase kui ka magusa maitse, nii et teeme grissini'sid ka ilma soola ja suhkruta,» selgitas ta. «Nisujahu asemel saab kasutada ka speltajahu,

Gerri Stets pistab plaaditäre grissini'sid ahju. ☑

Paksud kõrsikud grissini'd on mekkimiseks valmis. ☑

mis on pehmem versioon ja sobib ka gluteenitalumatusega inimestele.» Grissini'sid võib teha ka nisu- ja speltajahu segust.

Grissini'd on Gerri Stetsi sõnul algselt pärit Itaaliast, ent juuretise taas moodi tulek algas San Franciscost. «Toitumine on viimasel ajal paljude inimeste jaoks tundlik teema. Juuretis aitab organismil paremini hakkama saada gluteeniga. Neile, kes ei taha nisu välistada oma dieedist, on juuretise-ga tooted väga hea alternatiiv,» rääkis Gerri Stets. «Need on kõhusõbralikud,» lisas juhiabi Reene Alas.

Pagarikoja pidajate sõnul on juuretise-ga toodete tegemine hästi ajamahukas. «Saiaaeg läheb kolm päeva. Grissini'dega on lihtsam. Kui saia juuretise-ga startit jääb üle, siis sellest saab teha grissini'sid ja küpsiseid. Nendega läheb pool päeva,» rääkis Gerri Stets.

Würstspagarist leiab eri maitsega grissini'sid: juustuga, köömnetega, soolaga, pipraga ning vahemereliste

NOMINENT AASTA TOIDUTOODE

2023

maitsetega, kus tooni annavad koriander, basililik ja tüümian.

Reene Alas ütles, et grissini'de sorte ostetakse üsna võrdsesti, aga pisut enam soovitakse köömnetega ehk tuttavamad kui tüümian ja koriander,» lausub ta. Köömnetega grissini'd on ka Gerri Stetsi lemmikud. «Mulle meeldivad vist kõige rohkem soolaga grissini'd,» lisas Reene Alas.

Kelmikalt keerdu krõbedad pulgad sobivad nii filmiõhtul näksimiseks kui ka autos ampsamiseks ning samuti passivad hästi sünnipäevalaule. «Sünnipäevalaule või teleka ette võib grissini'de juurde teha dipikastme. Need on ju nagu kartulikrõpsud, ainult tervislikumad. Kes tahaksid kodusel filmiõhtul hoiduda krõpsudest ja maiustustest, aga ainult porgandi näksimine tundub igav, siis grissini'd on hea kompromiss,» sõnas Reene Alas. «Grissini'd on tervislik valik,» kinnitas Gerri Stets.

Würstspagari letil on grissini'de kõrval uudistootena kohta leidmas soola- ja suhkrubabad piparkoogid, millele maitse annavad vürtsid.

KOOLITUS. Tallinna ülikool pakub eri sisuga koolitusi, et ka täiskasvanud saaksid end täiendada. Muu hulgas saavad ettevõtteid valida tellimuskoolitusi, mille tagasiside on olnud väga hea.

TALLINNA ÜLIKOOLI PRAKTILISED TELLIMUSKOOLITUSED ETTEVÕTETELE

Statistikaameti andmetel tegeles möödunud aasta jooksul enesetäiendamisega hinnanguliselt 80 protsenti 20–64-aastastest inimestest. Tallinna ülikool on Eestis suuruselt kolmas täienduskoolitaja, kellel oli 2022. aastal üle 11 500 täiendusõppes osaleja. Lisaks avalikele koolitustele pakume tellimuskoolitusi, mis on praktilise kasuteguriga koolitused vastavalt ettevõtte või organisatsiooni spetsiifilistele vajadustele. 98 protsenti osalenutest on tagasisides välja toonud, et meie koolitusest saadud praktilisi teadmisi ja oskusi on võimalik rakendada juba järgmisel päeval oma igapäevatoos.

Meie koolitused valmivad koostöös tellijaga, sest iga organisatsioon ja koolitusvajadus on erinev. Näiteks tellis Eesti Elektroonikatööstuse Liit oma liikmetele koolituse „Sisekoolitaja organisatsioonis“. Suuremates organisatsioonides rakendatakse sisekoolitajatena järjest rohkem oma töötajaid. Tavaliselt on nad pädevad oma kolleegidele tööalaseid spetsiifilisi teadmisi edasi andma, kuid sisekoolitaja rolliks vajalikku koolitust pole saanud. Sisekoolitaja koolitusel pakume nii alustavatele kui ka juba kogemusega sisekoolitajatele praktilist võimalust oma kompetentse meetodiliselt lihvida.

Kobarkriisi tulemina sündis ettevõtete juhtidele ja meeskondadele uue inspiratsioonipäeva formaat „Inspiratsioonipäev: kuidas loovalt juhtida ja juhtivalt luua?“. Nii juhtidel kui ka meeskondadel on vaja oma igapäevatoos rakendada järjest rohkem loovust. Kuidas leida endas loovus ja oskus seda juhtimises kasutada? Fujitsu meeskond, kes osales meie inspiratsioonipäeval, kirjeldas oma kogemust nii: „Esmased emotsioonid on laes. See oli just see inspiratsioon, mida vajasime. Silmiavardav, kaasav, humoorikas (naersime pisarateni), kasulik igapäevatoos ja samas inspireeris n-ö piire ületama, rääkimist välja mõtlema.“

Mitmed ettevõtted, vallavalitsused ja organisatsioonid, kes on kolimas uude hoonesse või soovivad oma olemasolevaid kontoriruumi mugavamaks kohandada, on tellinud koolituse „Ruumikäitumine organisatsioonis: kontoriruum“. Milline on töökeskkonna mõju töötajate produktiivsusele, pühendumisele ja rahulolule? Millised on kontori planeeringute erinevate lahenduste plussid ja miinused? Kuidas töökeskkonna abil töötajate produktiivsust tõsta? Sellest kõigest räägime koolitusel, vajadusel pakume lisaks konsultatsiooni.

Majanduskriisi on paratamatult kaasa toonud töötajate koondamist ning juhtidel tuleb oma töös edastada keerulisi ja raskeid sõnumeid. „Kuidas edastada raskeid sõnumeid“ on praktiline koolitus, mida pakume nii väikestele gruppidele kui ka juhtidele üks ühele konsultatsiooni vormis.

Tallinna Ülikooli Astra maja. Foto: Arne Maasik

”

98% osalenutest on tagasisides välja toonud, et meie koolitusest saadud praktilisi teadmisi ja oskusi on võimalik rakendada juba järgmisel päeval oma igapäevatoos

Jan Kaus. Foto: Siim Lövi / ERR

Ruumikäitumine

Läbi aegade üks kõige populaarsem koolitus on „Praktiline kõne ja hääle treening“. Koolituse eesmärk on õppida tunnetama oma häält, omandada praktilisi harjutusi ja näpunäiteid, kuidas esinemispingest vabaneda ning oma häält paremini hoida ja kaitsta. Koolitus on mõeldud kõigile, kelle üheks töövahendiks on hääl. Paljud koolituse läbinud meeskonnad on maininud, et lisaks praktilistele nõuannetele saab sealt hea tuju kauba peale. Hea tuju kulub alati ära!

Täpsem info ja koolituste tellimine:
<https://www.tlu.ee/organisatsioonireng>

Elina Tahvel
Tallinna ülikooli juhtimisvaldkonna koolitusjuht
509 0216, elina.tahvel@tlu.ee

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

OLEME SINU ETTEVÕTTELE TOEKS

- Hoiame Sind kursis viimaste ettevõtlusalaste uudistega
- Toetame ekspordi arendamisel
- Toome Sinuni kasulikke koolitusi
- Aitame laiendada suhtlusvõrgustikku
- Pakume praktilist abi: tasuta juristi konsultatsioon ja partnerotsinguteenus

**KAUBANDUSKOJA LIIKMESKONDA KUULUB
180 TEGUSAT VIRUMAA ETTEVÕTET**

Meie Jõhvi esindus ootab Sind aadressil Keskväljak 4.

LIITU KODA.EE

NOMINENT
AASTA TOIDUTOODE

2023

MATSIMOKA VÄIKESE VIMKAGA SUPID MEENUTAVAD KODUKÖÖKI

MATSIMOKA OÜ

KÄRT DEVANEY

kart.devaney@virumaateataja.ee

Aasta toidutooteks nomineeritud Matsimoka valmissupid on sündinud mitme asjaolu kokkulangemisel. Suppide valmistamine oli juba mitu aastat tagasi Matsimoka eestvedajatel mõttes mõlkunud, aga oodata tuli tehase tasandil valmisolekut. Eelmise aasta keskel valminud tootmishoone on võimalusi avardanud.

Ettevõtte üks asutaja ja tootearenduse eest vastutav Sten Inno kõneles, et Matsimoka on

korralikult kasvanud ning majanduslanguse raskust enese õlul praegu ei tunta. Tootmise laiendamine on lubanud tootenimistusse ka valmissupid lisada.

Inno sõnusti tekib Matsimokas nädalas jäätmetena värskeid konte – need pole otseselt mingi prügi – umbes tonn. Kontide utiliseerimise eest Vireenis tuli aga pidevalt tasuda. «Tundus loogiline tekkinud kondid ära kasutada. See kont pole mitte jääde, vaid tooraine. Saame öelda nüüdseks, et selline ninast-sabanitootmine,» selgitas Inno. Praegu kasutatakse 80 protsenti tekkinud kontidest Matsimokas kohapeal. Neist keedetakse ühes köögiviljadega puljong, millest omakorda saab suppide tooraine. Ka koduse mekiga puljong on suppide kõrval tootenimistusse koha leidnud.

Valmissuppide valikusse kuuluvad herne-supp, borš, seljanka, frikadellisupp ja guljašš.

Viimast saab tarvitada ka kastmena, kui vedelikku enam välja keeta. Suppide väljatootamisel oli Matsimoka perele nõuga abiks tippkokk Joonas Koppel, keda teatakse muu hulgas seoses Michelini tunnustuse pälvitud restoraniga Mere 38 Võsul. Supid on välja tulnud kerge kiikuga, et lisaks tuttavatele maitsetele oleks võimalik avastada uusi. Näiteks frikadellisupp on saanud mõjutusi Aasiast ja kodused frikadellid kohtuvad leemes laimilehtede, soja ja ingveriga. Ühiselt timmiti maitseid kolm-neli kuud.

«Meie eelis on, et puljong on omast käest võtta, me ei tee midagi vee baasil, meil on omal olemas kvaliteetne liha, singid, vorstid, samuti pikaegne köögiviljapartner. Kõik on värsked kraam. Joonase abi vajasime, et maitseid saaksid täpselt õiged,» rääkis Sten Inno. Kirglikult kõneles Sten Inno, kuidas kõikide

”

Meie eelis on, et puljong on omast käest võtta, me ei tee midagi vee baasil, meil on omal olemas kvaliteetne liha, singid, vorstid, samuti pikaegne köögiviljapartner. Kõik on värsked kraam.

komponentidega kasutatakse sama suure hoole ja armastusega kui koduköögis. Kõik koostisosad praetakse eraldi ja supid pakendatakse käsitööna, mitte liinil. Supp kui kodupliidil, lihtsalt palju suuremates kogustes.

Nädalas valmistatakse Matsimoka köögis 1600 liitrit suppi. «Ehkki ma ei tea, kas kodus saab nii head suppi üldse, mina kindlasti nii maitavat ise teha ei osanud,» ütles Sten Inno muheledes.

FOTO: AIN LIIVA

Nissan Black Friday kampaania eripakkumised
Laoautode soodustused kuni 8 000 €!

NISSAN

Kiirusta, pakkumised kehtivad vaid kuni 3.12!

NISSAN KLIENDILUBADUS
MEIE LUBADUS. SINU ELAMUS.

TASUTA
ASENDUSAUTO

TEENINDUSE
HINNAGARANTII

NISSAN ASSISTANCE
AUTOABI

AUTO KORRASOLEKU
KONTROLL

WIRU AUTO

Wiru Auto OÜ
Kreutzwaldi 7, Rakvere
tel 329 5560
www.wiruauto.ee

Pildid on illustreeriva tähendusega. Pakkumine kestab kuni 03.12.2023. Nissan Juke kombineeritud kütusekulu (WLTP) 4,9 – 6,2 l/100 km, CO₂ emissioon (WLTP) 111 – 140 g/km. Nissan Qashqai kombineeritud kütusekulu (WLTP) 5,2 – 7,0 l/100 km, CO₂ emissioon (WLTP) 117 – 159 g/km. Nissan X-Trail kombineeritud kütusekulu (WLTP) 5,8 – 7,6 l/100 km, CO₂ emissioon (WLTP) 132 – 171 g/km. Nissan ARIYA kombineeritud elektrikulu (WLTP) 176 – 204 Wh/km, CO₂ emissioon (WLTP) 0 g/km.

MÕJUETTEVÕTLUS – MITTE TREND, VAID ÄRIMAAILMA TULEVIK

LHV

Praeguses maailmas on järjest keerulisem eirata jätkusuutlikkuse vajadust. Seisame silmitsi mitmete globaalsete väljakutsetega, mille igati põhjendatud tulemusena tõstab pead mõjuettevõtlus – ärimaailma tulevik.

Ettevõtete finantseerimise osakonna juht Marko Kiisa ning KideoCalli asutaja Liis Siiraja

Ettevõtted ei ole enam ammu ainult majanduslikud üksused, vaid neil on vastutus nii ühiskonna kui ka keskkonna ees. Seetõttu on oluline, et iga ettevõtte oleks teadlik oma äritegevuse mõjust ning tegeleks sealjuures positiivsete mõjude suurendamise või vähemasti negatiivsete mõjude vähendamise ja neutraliseerimisega. Mõjuettevõtlus on kasvav trend, mille puhul seavad ettevõtjad üha enam kasumi kõrval oma peamiseks eesmärgiks ettevõtte mõju juhtimise soovitud suunas.

Ettevõtted, kes rakendavad mõjuettevõtluse põhimõtteid, ei loo ainult jätkusuutlikumaid ärimudeleid, vaid suudavad paremini vastata ka klientide, investorite ja reguleerivate asutuste nõudmistele. Mõjuettevõtlus pole pelgalt trend, vaid ärimaailma tulevik, kus iga ettevõtte mõistab oma mõju ja püüab selle positiivset tulemit suunata ühiskonna ja keskkonna heaks.

LHV roll jätkusuutlikkuse edendamisel

LHV pank seisab tugevalt jätkusuutlikkuse ja vastutustundlikkuse eest. Oleme integreerinud ESG (*environmental, social, governance*) printsiibid oma ärimudelisse ja olnud eeskujuks teistele. Peame tähtsaks, et äritegevus kajastaks meie väärtusi ja eesmärke, mis hõlmavad keskkonna kaitsmist, sotsiaalset vastutust ja head juhtimistava.

Oleme võtnud ESG printsiibid endale südameasjaks,

kuna on selge, et finantssektoril on oluline roll säästva arengu saavutamisel. Oleme sellele väljakutsele vastanud järgmiste sammudega:

- Keskkonnasäästlikkus: jälgime ja vähendame pidevalt oma kontorite keskkonnamõju, mille tulemusena on aastast 2022 meie kontoritegevus kliimaneutraalne. Investeeringe säästvasse energiatootmisse ja taastuvenergia projektidesse ning soodustame roheliste finantseerimistoodetega ka klientide jätkusuutlikumate valikute langetamist.

- Sotsiaalne vastutus: toetame erinevaid sotsiaalseid algatusi ja organisatsioone, mis edendavad haridust, noortesporti arengut ja teisi sotsiaalseid eesmärke. Oleme võtnud eesmärgiks parandada mitmekesisust ja kaasatust nii oma organisatsioonis kui ka laiemalt ühiskonnas.

- Juhtimise hea tava: oleme pühendunud hea juhtimistava põhimõtetele, mis hõlmavad läbipaistvust, ausust ja vastutustundlikku juhtimist, mis on

omakorda aidanud meil saavutada usaldusväärse maine finantssektoris.

Mõjuettevõtluse edendamine koostöös Tehnopol Startup Inkubaatoriga

Ettevõtted ei saa enam eksisteerida vaid kasumi nimel, tegutsedes oma äriidee elluviimiseks vahendeid valimata. **2023. aastal otsustasime astuda sammu edasi ning löime käed Tehnopoly teadus- ja ärilinnakuga, et anda hoogu juurde uue põlvkonna mõjuettevõtetele.** Jagame oma teadmisi ja kogemusi ettevõtjatega, kes soovivad luua positiivset mõju ühiskonnale ja keskkonnale. Selleks löime koostöös Tehnopol Startup Inkubaatoriga mõjuettevõtete kuuekuulise kiirendiprogrammi, kuhu pääses kümme ettevõtet.

Miks on see koostöö meile oluline? Usume, et meie kogemus ja teadmised ESG valdkonnas saavad olla inspireerivaks teistele. Mentoriteks on meie enda inimesed, kellel on laialdane kogemus ESG väljakutsete ja küsimuste lahendamises. Mentorid aitavad stardifaasis olevatel iduettevõtetel mõista, kuidas integreerida ESG printsiipe oma ärimudelisse, mõõta oma mõju ja luua jätkusuutlikke ärimudeleid.

Kiirendiprogramm lõppes LHV-s toimunud mõjuettevõtete demopäeval, mille raames esitasid idufirmad oma liftikõnesid ja vastasid seejärel ekspertpaneeli küsimustele. Paneeli otsusel sai 5000 eurot auhinna KideoCall, kes aitab välismaale kolinud perede lastel leida emakeelset kogukonda ja arendada nende keeleoskust videokõne vahendusel läbi mänguliste tegevuste. Lisaks äriideele mängis isegi olulisemat rolli ettevõtete mõju hindamine, kaardistamine ning see, kuidas ettevõtja oma mõjust üldse aru saab.

Kiirendiprogramm lõppes LHV-s toimunud mõjuettevõtete demopäeval, mille raames esitasid idufirmad oma liftikõnesid ja vastasid seejärel ekspertpaneeli küsimustele. Paneeli otsusel sai 5000 eurot auhinna KideoCall, kes aitab välismaale kolinud perede lastel leida emakeelset kogukonda ja arendada nende keeleoskust videokõne vahendusel läbi mänguliste tegevuste. Lisaks äriideele mängis isegi olulisemat rolli ettevõtete mõju hindamine, kaardistamine ning see, kuidas ettevõtja oma mõjust üldse aru saab.

Mõju mõõtmine: tahet on, kuid teadmisi napib

Koostöö ilmestas, kui palju on Eesti mõjuettevõtluse valdkonnas arenguruumi. Paljud ettevõtted tunnevad sügavat soovi panustada positiivse mõju loomisesse ühiskonnale ja keskkonnale. Nad mõistavad, et nende tegevusel on ulatuslikumad tagajärjed kui lihtsalt kasum ja majanduslik edu. Siiski seisavad paljud neist silmitsi proovikiviga: kuidas mõõta oma mõju ja hinnata, kas liigutakse õiges suunas?

Meie koostöö Tehnopol Startup Inkubaatoriga on näidanud, et kõik ettevõtted, olenemata nende tegevusalast, saavad panustada positiivsesse mõjusse, kui nad mõistavad, kuidas ESG printsiibid saavad olla äritegevuse loomulik osa. Meie kaugem siht on, et eraldi sellist kategooriat nagu „mõjuettevõtlus“ üldse vaja ei olekski, sest iga ettevõtte olenemata

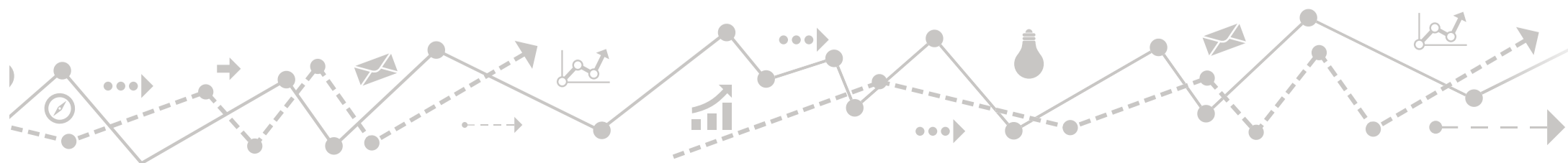
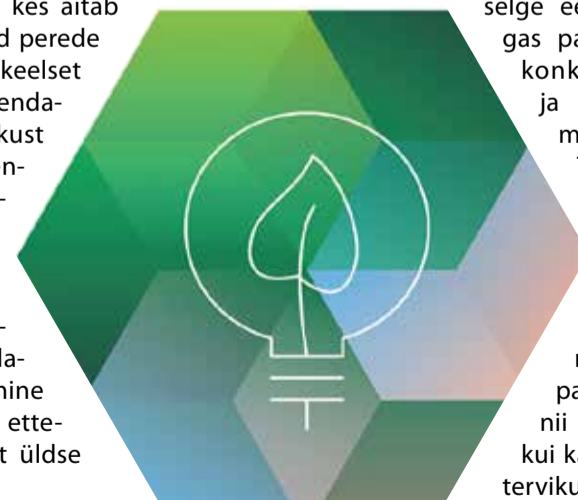
” 2023. aastal otsustasime astuda sammu edasi ning löime käed Tehnopoly teadus- ja ärilinnakuga, et anda hoogu juurde uue põlvkonna mõjuettevõtetele.

suurusel tegeleb oma mõjude kaardistamise, mõõtmise ja juhtimisega. See peab olema ettevõtluse sama loomulik osa nagu elementaarne finantsjuhtimine või kliendisuhetus.

LHV-s leiame, et on ülioluline oma äriklientidele võimaldada ligipääs just sellistele teenustele, mis lubavad neil teha jätkusuutlikumaid valikuid.

Kokkuvõttes võib öelda, et mõjuettevõtlus on tulevikus veelgi tähtsam, sest see vastab nõudliku ühiskonna ootustele, investorite nõudmistele ja reguleerivatele suundumustele ning pakub ettevõtetele võimalust olla uuenduslikumad ja konkurentsivõimelisemad. Ettevõtted, kes võtavad vastutuse oma mõju eest, saavutavad

selge eelise, sealhulgas parema maine, konkurentsieelise ja jätkusuutlikuma ärimudeli. Teadlikkus oma mõjust ja selle mõõtmine on samm õiges suunas, et luua parem tulevik nii ettevõtetele kui ka ühiskonnale tervikuna.

MAAKONNA ETTEVÕTLUSESSE PANUSTAMINE TÕI MÄRGI RINDA

Edukat ja jätkusuutlikku tegutsemist ettevõtluses tunnustatakse Lääne-Virumaal rinnamärgiga. Lääne-Viru Omaavalitsuste Liit andis rinnamärgid neile, kes on panustanud selles vallas 10, 15 või 20 ja enam aastat.

RINNAMÄRK «HEA ETTEVÕTJA 20 AASTAT»

- ANDRUS NÕUAKAS, OÜ Raatma
- KAUL AUGASMÄGI, HAKA Plast OÜ
- BERT SILD, Palmse Metall OÜ

RINNAMÄRK «HEA ETTEVÕTJA 15 AASTAT»

- VALDEK HAUGAS, Virumaa Puhastus OÜ
- ROMAN KUSMA, Aqva Hotels OÜ
- PEETER KALDA, Isovent Ehitus OÜ

RINNAMÄRK «HEA ETTEVÕTJA 10 AASTAT»

- SEIDI KÜTTIS/ANDO KÜTTIS, OÜ Lootos Projektid
- KUIDO KUNTRO, Ardor OÜ
- MIHKEL KANGUR, OÜ Agrimet

STATUUT

Rinnamärk «Hea ettevõtja 10 aastat» antakse ettevõtjale (51% osanik, tippjuht), kes on juhtinud ettevõtet edukalt 10–14 aastat.

Rinnamärk «Hea ettevõtja 15 aastat» antakse ettevõtjale (51% osanik, tippjuht), kes on juhtinud ettevõtet edukalt 15–19 aastat.

Rinnamärk «Hea ettevõtja 20 aastat» antakse ettevõtjale (51% osanik, tippjuht), kes on juhtinud ettevõtet edukalt vähemalt 20 aastat ja rohkem.

MK
REIS X

Ettevõtte M.K.Reis-X pakub nii Eesti sisesteks kui ka rahvusvahelisteks sõitudeks 8 kuni 57 kohalisi busse.

Teostame tellimusvedu, töötajate vedu, õpilaste vedu.

Teenindame linnaliine, maakonnaliine, kaugliine.

www.reis.ee Tel 502 5996, rakvere@reis.ee

Eesti Kontsert

Jõhvi kontserdimaja kutsub:

K 20. DETSEMBER 19.00

Rahvusmeeskoori jõulukontsert

Dirigent Lodewijk van der Ree

T 26. DETSEMBER 19.00

Eesti gruuv 1970–80^{ndad}

ÜENSO orkester
Dirigent Riivo Jõgi
Rita Ray, Robert Linna, Ivo Linna
Lexsoul Dancemachine
Erikülalised Lembit Saarsalu,
Tõnu Naissoo

L 30. DETSEMBER 19.00

Aastalõpukontsert

Sten Heinoja klaver
Tallinna Kammerorkester

Piletid: Piletilevi | Piletimaailm
Jõhvi kontserdimaja kassa (tel: 334 2000)
johvi.eestikontsert.ee

Jõhvi
kontserdimaja

SORAINEN

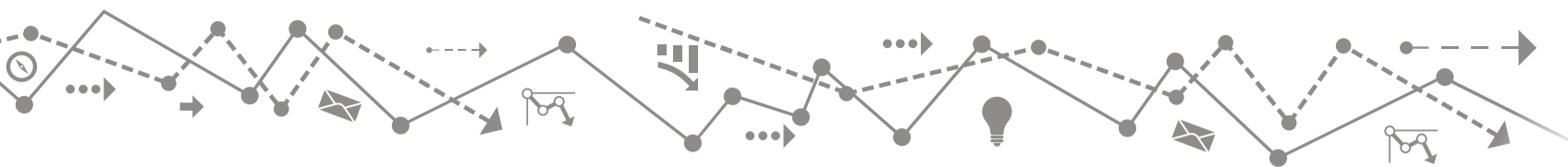
OLEREX

LIVIKO

HOOAJA PEATOETAJA

admirals

AASTA ETTEVÖTE 2023: EESTI TEADLASTE TÖÖ VILJAD LÖÖVAD RAHVUSVAHELISES KONKURENTSIS LÄBI

Laupäeva, 4. novembri õhtul tunnustati auhinnagalal «Eesti parimad ettevõtted 2023» riigi kõige tublimaid ettevõtteid.

Lisaks aasta ettevõtte tiitlile pärjati Icosagen aasta innovaatori tiitliga. «Nad on arendanud välja maailmas unikaalsed bioloogiliste molekulide arendamise ja tootmise tehnoloogiad, millega pakutakse teenuseid maailma juhtivatele farmaatsiaettevõtetele. Lähiajal valmib ka nende ravimitehas, mis on täiesti uus tase kogu Eesti biotehnoloogia sektorile,» rääkis Harjo aasta ettevõtte laiema mõjust.

Tööandjate keskliidu tegevjuht ja žürii liige Arto Aas selgitas, et Eesti ettevõtlus vajab ja otsib Icosageni-sarnaseid edulugusid. «Icosagen on eeskujulik näide sellest, kuidas Eesti teadlaste töö viljad jõuavad läbi ettevõtluse ühikonna teenistusse ja löövad läbi rahvusvahelises konkurents. Sellised teadmahukad ettevõtted näitavad eeskujuna, et innovatsiooni ja arendustegevustesse panustamine tasub ära,» ütles Aas.

«Muutlikus keskkonnas püsimine ja majanduse elavdamine on isenesestki märkimisväärne saavutus, mille eest

väärivad kõik ettevõtlikud isikud tunnustust. Ettevõtjaks olemine nõuab palju julgust ja proaktiivsust, seda eriti viimastel aastatel, mil ettevõtjaid on proovile pannud erinevad väljakutsed. Täna jagame ettevõtlusauhindu vaid väikesele osale Eesti ettevõtjatest, kuid see väljendab austust kõikide ettevõtjate ja ettevõtlike inimeste vastu,» ütles kaubandus-tööstuskoja juhatuse esimees Toomas Luman.

Aasta ettevõtte valis esinduslik žürii, kuhu kuulusid ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Tiit Riisalo, Eesti Panga president Madis Müller, rektorite nõukogu juhatuse esimees ja Tartu ülikooli rektor Toomas Asser, Tartu ülikooli professor ja Eesti teaduste akadeemia liige Urmas Varblane, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor Mait Palts, Eesti Tööandjate Keskliidu tegevjuht Arto Aas, Vastutustundliku Ettevõtluse Foorumi juhatuse liige Riin Savi, tööandjate keskliidu volikogu liige Kadri Mägi-Lehtsi ning EAS-i ja KredExi ühendatud juhatuse liige Sigrid Harjo. (VT)

Icosageni hoone Tartus.

FOTO: SILLE ANNUK

AASTA ETTEVÖTTE TIITLILE KANDIDEERISID:

- AASTA EKSPORTÖÖR: **Silen**
- AASTA INNOVAATOR: **Icosagen Cell Factory**
- AASTA KESTLIK ETTEVÖTE: **A. Le Coq**
- AASTA TURISMIEDENDAJA: **HMP Hotellid**
- AASTA PEREETTEVÖTE: **MRPEasy**
- AASTA VÄLISINVESTOR: **FLIR Systems**
- AASTA KONKURENTSIVÕIMELISIM TÖÖSTUSETTEVÖTE: **Ericsson Eesti**
- AASTA KONKURENTSIVÕIMELISIM KAUBANDUSETTEVÖTE: **Orlen Eesti**
- AASTA KONKURENTSIVÕIMELISIM TEENINDUSETTEVÖTE: **Admiral Markets**

Metsvindi tee 2, Haljala,
tel 384 6001

E-post haljala@sammigrill.ee
www.sammigrill.ee

24 aastat liha grillimise kogemust

**Tühja kõhuga
kaugele ei jõua!**

Tellige toitlustus meilt, saate konverentsiruumid tasuta.

HEA ETTEVÕTJA TEENETEMÄRGI LAUREAAT LÕPETAB OMA FIRMA TEGEVUSE

Teenetemärgi «Hea ettevõtja 20 aastat» laureaat Andrus Nõuakas on OÜ-d Raatma ja selle eelkäijat juhtinud kokku 31 aastat, kuid nende ridade ilmumise ajaks on Kabalas tegutsenud ettevõtte tegevus lõppenud.

AIVAR OJAPERV

aivar.ojaperv@virumaateataja.ee

Andrus Nõuakas kinnitas, et läheb ettevõtjaametist erru puhta südame-tunnistuse ja hea õuunega. «Võlgu ma kellelegi pole. Viimased autojuhid said koondamisteate varakult ja maksin neile kõik ausalt välja, nagu seadus ette näeb,» rääkis ta. «Ma olen alati oma töolistest lugu pidanud. Palgapäev on palgapäev, alati maksin õigel ajal, jäi siis endale midagi alles või ei jäänud.»

OÜ Raatma sai alguse omaegest ühismajandi osakonnast. «Juhus nii, et mulle tehti ettepanek kogu seda kupaatust juhtima hakata,» meenutas Nõuakas. «Isa, endine kolhoosimees, oli vastu, aga noor mees, tõestada oli ju vaja. Alguses tegelesime samaga, millega kolhoos tegeles – oli loomapidamine, saekaater, transpordiüksus. Hiljem keskendusin ainult transpordile,» rääkis ta.

FOTO: AIN LIIVA

Esimese oma kuuest suurest veokist müüs Andrus Nõuakas maha novembri alguses. Lätlasele. «Stabiilsust ei ole ei Eesti majanduses ega transpordisektoris,» kõneles ta. «Kokkulepped ei pea. Petiseid on palju. Ära tüütas, pole enam esimeses noorus ka.»

OÜ Raatma tegeles kuni viimase

ajani kohalike vedudega, veokid transportisid ehitus- ja metsamaterjali. «Autod juba seisavad, aga need on heas korras, lähevad võtmest käima,» mainis ettevõtte omanik. «Ega ma nende müümisega torma. Mõned «ärihaid» kuulsid, et panen oma firma kinni ja arvasid, et annan masinad poolmuidu ära, aga ma ei anna.

Samas lätlane imestas, et mis mõttes ma täiesti korraliku transpordifirma laiali müün – mul on lisaks autodele veel ka hooldus- ja remondivahendid olemas. Lätlane lubas mõelda, võibolla ostab ühe auto ja mõned töökojasjad veel.»

Nõuakas kinnitas, et jääb pensionile, kuigi mõned aastad on

ametlikust pensionieast veel puudu. «Ma olen end piisavalt kindlustanud, et ära elada. Kui ma isegi vaid ühe veoki aastas müüksin,

”

elaksin selle arvelt hulk aega rahulikult. Pigem võib praeguses majandusolukorras ettevõtlusega tegelemine suure miinusega lõppeda. Ma pigem lõpetan siis, kui asjad on mul kontrolli all,» rääkis ta.

ANDRUS NÕUAKAS
OÜ Raatma

»

Tütred isa ettevõtet üle võtta ei soovinud.

«Praegu oleks muidugi põlvkonn vahetust vaja, aga samas ma olen neile ise kogu aeg rääkinud, et kui saate, minge riigi rahakoti nurka. Nii nad siis leidsidki endale ametid.»

Andrus Nõuaka üks tütreid Kati Nõuakas juhib praegu Tallinna tehnikakõrgkooli teenusmajanduse instituuti ehk siis Mödriku kooli.

Isal-tütrel oli muide ühine hobi – kui Andrus Nõuakas sõitis oma veobagiga omal ajal autokrossi, siis Kati Nõuakas tegeles rahva- ja autoralliga. «Kati müüs oma rallika maha, ei jõua vist enam töö kõrvalt,» märkis isa. «Minu bagist on mootor alles, see on ühe GAZ-tüüpi isekallutaja peal tänase päevani ja teeb kenasti tööd, kui seda temalt nõutakse.»

Telli

Tuleohutus- ülevaatus*

enne kui on hilja

*Aastal 2023 on kohustuslik teostada Tuleohutusülevaatus büroohoones pindalaga üle 750 m²

TUKI
TULEOHUTUS

✉ tuleohutus@tuki.ee
☎ +372 44 77 009
🌐 TUKI.EE

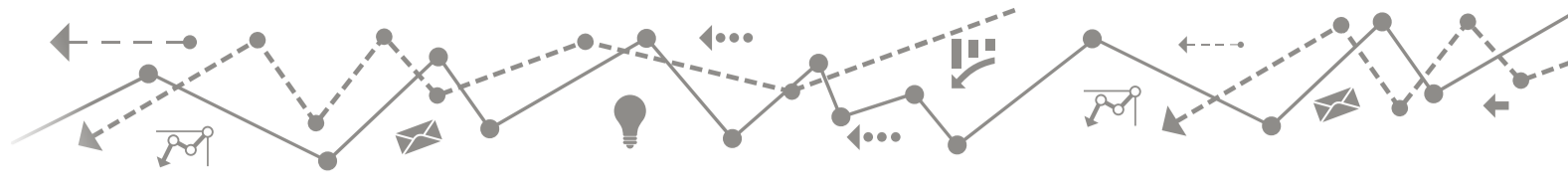
Korstnad Ahjud, pliigid Kaminad Pelletikatlad Halupuukatlad Soojuspumbad

BIODOM
BIOLOGIC

Rakvere
KÜTTESALONG

Küsi pakkumist koos paigaldusega!

Rakvere, Jaama pst 5 | www.küttesalong.ee | tel 558 6786 | kyttesalong@gmail.com

YOUTUBE'I VIDEO PANI ALUSE KESKKONNASÕBRALIKULE PEREÄRILE

Marit Mäesaar ja Artur Raudna on kaks noort inimest, kes viie aasta eest kolisid Tallinnast Tapa valla Jootme külla, et seal uut elu alustada. Kuid hoopis suurema pöörde tõi kaasa internetist nähtud video, kus tutvustati eriskummalist pisi-põllundust.

PISIROHE OÜ

ANDRES TOHVER

andres.tohver@virumaateataja.ee

Marit Mäesaar ja Artur Raudna taimede kasvatusruumis.

microgreens. Kuna mul on botaanikaia taust, siis ma harin inimesi ikka, et need tervislikud taimetited on tõusmed, rahva seas tuntud kui võrsed. *Microgreens*'i vasteks mõtlesime ise välja sellise vahva sõna nagu pisirohe,» rääkis Marit Mäesaar.

Microgreens jäi kaitseväälasest Artur Raudnale silma internetist. «Ta vaatas YouTube'ist, et oo, nii põnev, nii põnev. Me proovisime, panime oma aknalaua peale kasvama. See oli talvel. Mul juhuslikult oli üks taimelambikene. Ja siis me kasvasime. Taimed olid hästi hea maitsega. Ja siis me hakkasime natuke rohkem kasvatama, panime juba väikese riivli oma elutuppa. Lõpuks meil oli kaks riivli, tuba taimi täis ja me mõtlesime, et tahaksime olla iseenda peremehed, iseenda tööandjad ja suuremalt seda asja teha. Unistasime suisa tootmisest,» jätkas Marit Mäesaar.

Esimesed taimed pandi mulda 2019. aasta lõpul. Järgmise aasta sõbrapäeval registreerisid noored enda pereettevõtte. Pisirohe kasvab mullaga täidetud plastkastides, mille suurus on 21 x 40 x 4 sentimeetrit. Pisirohet võib kasvatada ka tselluloosimattidel. Taimede kasvutsükkel on kõigest nädal kuni kaks, siis nad lõigatakse maha.

Kuna taimi kasvatatakse siseruumi-

des ehk tallihoones, ei ole pisirohe puhul hooaega, vaid tootmine käib aasta ringi. Kastid ja tselluloosimatid on riivlitel. Taimi toidab automaatkastmissüsteem.

Pisirohe võrsub redise-, punapeedi-, peakapsa-, lillkapsa-, nuikapsa-, päevalille-, herne-, brokoli-, porgandi-, sinepi-, tatra- ja mitme muu taime seemnetest. «Neid kultuure, millest võib pisirohet kasvatada, on sadu,» selgitas Marit Mäesaar.

Olulise tõuke pereäri arengusse andis kolme aasta eest saadud PRIA toetus – 30 000 eurot. «Nüüd 8. novembril käis PRIA kontroll vaatamas, kui tublid ja töökad me oleme. Me loodame, et saame veel 10 000 eurot toetust,» rääkis Marit Mäesaar.

50 grammi tõusmete eest küsib Pisirohe OÜ neli kuni seitse eurot. Ettevõtte käibeks tuleb tänavu üle 8000 euro. Marit Mäesaar prognoosib, et paari aasta pärast on käive juba üle 20 000 euro. «Alati võiks rohkem olla,» poetas ta siiski. Klientideks on praegu kolm toitlustusasutust ja kümnekond eraisikut.

«Meil on järgmisel aastal plaanis teha väikene talupood. Siis on inimestel hea tulla siia,» ütles Marit Mäesaar. «Pisirohetarkus levib ja inimesed julgevad neid rohkem süüa,» lisas ta.

FOTO: ERAKOGLU

Liigu edasi uue energiaga.

Tule proovi Kia hübriid- ja elektriautosid Niro ja e-Niro.

Kia e-Niro sõiduulatus on 460 km

KIA
Movement that inspires

**RAKVERE
AUTOTEHNIKA**

Rakvere Autotehnika OÜ

Rägavere tee 44, Rakvere | tel 324 4446 | info@autotehnika.ee | kia.autotehnika.ee

Teenindus: E-R 9.00-18.00 | Müügisalong: E-R 9.00-18.00

Isaks rikkalikule varustusele annab Kia kaasa kindlustatud kvaliteedi, autotööstuse juhtiva 7-aastase garantii, mis on välja teenitud karmile kontrollile alluvate usaldusvääruse ja vastupidavuse testide tulemusena. Auto Bild küsitluste järgi on mitmel aastal järjest Kia olnud nii kliendirahulolu, usaldusvääruse kui pikaajalise kvaliteeditaseme osas kõrgeimail positsioonil Euroopa turu 20 juhtiva autotootja seas. 7-aastane tehasegarantii hoiab hinda ja annab kindla konkurentsieelise ka järelturul. Kia 7-aastane / 150 000 km garantii kehtib kõikides ELi riikides (lisaks Suurbritannias, Norras, Šveitsis, Islandil ja Gibraltaril). Vastab kohalikele nõuetele ja tingimustele.

KASUMI
TIPP-50
2022

Et ülevaade kajastaks erasektori seisu, oleme tabelist eemaldanud maksurahast ülalpeetavad sihtasutused, riigiasutused ja kohalikud omavalitsused ning nende allasutused.

1.	AS OG ELEKTRA	12 684 938
2.	OÜ Kasperwiki Laevaomanikud	9 937 368
3.	OÜ Artiston Kinnisvara	6 593 495

4.	OÜ Palmse Mehaanikakoda	5 308 154
5.	AS Nordkalk	5 186 420
6.	OÜ LEVENTEK	4 512 502
7.	OÜ Reinpaul	4 347 939
8.	OÜ Kroonikeskus	4 163 234
9.	OÜ Askoterm	3 758 387
10.	AS JELD-WEN EESTI	3 094 000
11.	AS Estonian Cell	2 900 000
12.	AS Viru-Nigula Saeveski	2 872 936
13.	AS Kunda Sadam	2 821 527
14.	AS RRLektus	2 787 972
15.	OÜ Ardor	2 214 454
16.	OÜ Aaspere Agro	2 057 167
17.	OÜ Lisako	1 981 237
18.	OÜ Pomemet	1 893 772
19.	OÜ Vao Agro	1 712 075

20.	AS Kinnisvara Info	1 629 203
21.	OÜ Rivalte Grupp	1 623 910
22.	AS OG Elektra Tootmine	1 517 771
23.	OÜ Muuga PM	1 495 626
24.	Aru Põllumajanduse OÜ	1 479 917
25.	AS Aru Grupp	1 254 172
26.	OÜ JK OTSA TALU	1 233 818
27.	OÜ TSEVAT	1 200 594
28.	OÜ Palmse Metall	1 173 273
29.	OÜ Laekvere PM	1 147 116
30.	OÜ DINER	1 136 272
31.	OÜ GreenGas	1 040 442
32.	OÜ Männiku Teravili	1 016 989
33.	OÜ Weekend Eesti	1 013 358
34.	OÜ LEPNA EHITUS	976 801
35.	OÜ K & G SAARELT	956 883

36.	OÜ KODUKOLLE LT.	914 352
37.	OÜ Eswire	909 995
38.	AS Rakvere Haigla	883 279
39.	OÜ Avispeamees	869 228
40.	OÜ Eurotrend	844 083
41.	OÜ SEDAKSI	826 073
42.	OÜ Privoi	808 575
43.	OÜ Aldar Eesti	797 870
44.	OÜ Country	784 740
45.	OÜ Trovador	782 440
46.	OÜ Kaarli Farm	701 001
47.	OÜ Segers Eesti	698 237
48.	OÜ Greensol	663 519
49.	AS Virumaa Metsatööstus	660 223
50.	OÜ Rakvere Põllumajandustehnika	647 068

Kasumi edetabel on koostatud 2022. aasta aastaaruande põhjal.
Allikas: Creditinfo

MÜÜGITULU
TIPP-50
2022

1.	AS OG ELEKTRA	207 650 574
2.	AS Maag Eesti	185 866 000
3.	AS Estonian Cell	130 972 000

4.	OÜ Aldar Eesti	94 504 924
5.	OÜ Kasperwiki Laevaomanikud	84 908 466
6.	AS JELD-WEN EESTI	79 762 000
7.	AS RRLektus	67 125 503
8.	OÜ LEVENTEK	44 680 526
9.	AS Heidelberg Materials Kunda	40 249 000
10.	OÜ Palmse Mehaanikakoda	36 806 932
11.	OÜ Reinpaul	30 986 941
12.	OÜ Weekend Eesti	30 845 757
13.	AS Bauroc	26 769 000
14.	OÜ Lisako	26 333 732
15.	AS Viru-Nigula Saeveski	22 982 722
16.	AS Nordkalk	22 932 827
17.	OÜ Ebavere Graanul	18 698 000
18.	OÜ Bellus Furniture	18 647 884
19.	AS Rakvere Haigla	18 641 199

20.	OÜ TAPA MILL	18 188 809
21.	OÜ REVIN GRUPP	18 137 048
22.	OÜ The Fine Bedding Company	17 890 601
23.	AS FLEXA EESTI	17 654 558
24.	AS Aru Grupp	17 117 117
25.	OÜ HAKA Plast	16 408 756
26.	OÜ Artiston	15 801 920
27.	OÜ Rakvere Metsamajand	15 042 033
28.	AS OG Elektra Tootmine	13 671 830
29.	AS Wienerberger	13 630 009
30.	AS Virumaa Metsatööstus	13 458 691
31.	OÜ Ardor	12 957 480
32.	AS Viru ElektriKaubandus	12 709 793
33.	OÜ Palmse Metall	10 867 099
34.	AS Kunda Sadam	10 835 066
35.	OÜ Egesten Transport	10 056 819

36.	AS Elke Rakvere	9 174 740
37.	OÜ Pomemet	8 818 321
38.	OÜ Männiku Teravili	8 578 069
39.	AS LAJOS	8 494 906
40.	OÜ Eswire	8 200 213
41.	AS Pihlakodu	8 108 781
42.	OÜ Pandivere L.T.	7 991 652
43.	OÜ Segers Eesti	7 683 990
44.	OÜ Country	7 443 805
45.	OÜ Aqva Hotels	7 398 039
46.	OÜ Kindle	6 855 451
47.	OÜ Tolira Ehitus	6 746 860
48.	OÜ Sateba Estonia	6 728 810
49.	OÜ Artiston Kinnisvara	6 314 995
50.	OÜ LIHAKARN	6 214 822

Müügitulu edetabel on koostatud 2022. aasta aastaaruande põhjal.
Allikas: Creditinfo

RIIKLIKE MAKSUDE

TIPP-50

2022

1.	AS OG ELEKTRA	19 658 206
2.	AS Heidelberg Materials Kunda	7 357 509
3.	AS Maag Eesti	6 640 037

4.	OÜ LEVENTEK	5 167 921
5.	AS Rakvere Haigla	4 437 559
6.	AS RRLektus	3 714 502
7.	OÜ Aldar Eesti	3 528 776
8.	AS JELD-WEN EESTI	3 293 279
9.	AS Nordkalk	2 919 774
10.	OÜ Weekend Eesti	2 748 245
11.	AS Viru-Nigula Saeveski	2 618 231
12.	OÜ ETS Logistics	2 180 393
13.	AS Aru Grupp	2 154 026
14.	AS Viru Elektribandus	2 136 529
15.	AS Pihlakodu	1 811 122
16.	OÜ Reinpaul	1 661 716
17.	OÜ Bellus Furniture	1 627 084
18.	AS FLEXA EESTI	1 501 110
19.	OÜ The Fine Bedding Company	1 471 919

20.	AS OG Elektra Tootmine	1 463 492
21.	AS Bauroc	1 336 046
22.	OÜ Aqva Hotels	1 264 231
23.	AS Pihlaka	1 197 081
24.	OÜ Egesten Transport	1 185 456
25.	OÜ Segers Eesti	1 168 422
26.	OÜ Ebavere Graanul	1 106 576
27.	OÜ HAKA Plast	1 016 549
28.	OÜ Sateba Estonia	958 970
29.	OÜ Rakvere Betoon	911 602
30.	OÜ Artiston	908 452
31.	OÜ KODUKOLLE LT.	889 447
32.	OÜ Pomemet	864 787
33.	OÜ Artiston Kinnisvara	833 218
34.	OÜ Eswire	814 708
35.	AS Wienerberger	812 997

36.	AS Kunda Sadam	795 935
37.	OÜ RAVILTOS	786 035
38.	OÜ Laliya	769 430
39.	AS LAJOS	761 994
40.	OÜ Rotaks-R	756 013
41.	OÜ SF Pandivere	748 167
42.	OÜ Aaspere Agro	744 173
43.	OÜ Dicro Eesti	739 126
44.	AS Virumaa Metsatööstus	738 296
45.	OÜ M.K.Reis-X	718 329
46.	AS RAKISTE TEHAS	676 486
47.	OÜ Metallituba	661 297
48.	AS Elke Rakvere	640 134
49.	OÜ MOE	625 912
50.	OÜ N-Kaubandus	614 790

Riiklike maksude edetabel on koostatud 2022. aasta aastaaruande põhjal.

Allikas: Creditinfo

- arhitektuurne projekteerimine
- konstruktiivne projekteerimine
- omanikujärelevalve
- hoonete ülesmöödistamine

Näpi tee 20, Näpi alevik, Rakvere vald
telefon 325 5941
e-post: info@kekinvest.eu

RAKVERE BETOON

BETOONISEGUDE JA
RAUDBETOONELEMENTIDE
TOOTMINE, MÜÜK,
TRANSPORT

Betooni tn 11
 Aluvere 44208, Lääne-Virumaa

Tel 551 9059
 rakverebeton@rakverebeton.ee

rakverebeton.ee

Vabadus otsustada

Mugav
igapäeva-
pangandus

Paindlikud
finantseerimis-
võimalused

Innovaatilised
makse-
lahendused

lhv.ee/ariklient

Finantsteenuse pakkuja on AS LHV Pank.
Tutvu tingimustega lhv.ee ja küsi nõu meie asjatundjalt.

LHV